

Zestawienie uwag wniesionych w ramach konsultacji społecznych.

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
Konsultacje społeczne 2009 r.		
Apel mieszkańców Szczecinka i okolic z dn. 11.09.09r.		
1	<p>Pkt.3. Raport POP zrobiony był wyłącznie na podstawie danych statystycznych z roku 2007 i ilości palenisk domowych. Założył, że fabryka istniejąca w mieście wydzielająca śmierdzące substancje nic nie emituje do atmosfery i nie była w ogóle zgłoszona jako emitor B(a)P.</p>	<p>Wyjaśnienie: Program ochrony powietrza sporządzany jest na podstawie danych emisyjnych i meteorologicznych z roku, w którym pierwszy raz wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego bądź docelowego chociaż jednej substancji w powietrzu. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221 §6 pkt. 7), bazy emisji dla strefy powiat szczecinecki (powierzchniowe, punktowe, komunikacyjnej) zostały opracowane na podstawie analizy następujących dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, - wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska, - danych znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, - raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, - polityk, strategii, planów i programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, - opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza. <p>Powyższe dokumenty otrzymano z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, Urzędu Miasta Szczecinek, Starostwa Powiatowego w Szczecinku. Udostępnione dane zweryfikowano i w miarę potrzeb uzupełniono.</p> <p>Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualizacji posiadanego pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza ze źródeł zlokalizowanych na terenie Kronospan Szczecinek Sp. z o.o. w Szczecinku przy ul. Waryńskiego 1 (Decyzja K-SR-Ś-7-6610/9-2/06), wydanej przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, pozwoleniu na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji do produkcji płyt wiórowych (Decyzja K-SR-Ś-7-6610/5-1/07) wydanej przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, dla KRONOSPAN POLSKA sp. z o.o. oraz „Studium ochrony powietrza dla KRONOSPAN POLSKA ul. Waryńskiego 1 w Szczecinku” opracowanym przez Zakład Usługowo-Projektowy „EKO-ERG” ze Starogardu Gdańskiego (udostępnionego przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego), zakłady KRONOSPAN posiadają ważne pozwolenia na emisje gazów i pyłów do powietrza oraz co pół roku składają do</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
		<p>Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Powietrza w Szczecinie wykaz zawierający zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2009 r. (poz. 816). Z dokumentów tych wynika, że zakłady te są emitentem szeregu substancji do powietrza, ale nie emitują benzo(a)pirenu. Wykonawcy Programu Ochrony Powietrza posługują się oficjalnymi dokumentami i informacjami w nich zawartymi. Wykonawcy nie posiadają środków prawnych, aby kontrolować (np. przeprowadzić pomiary) poszczególne zakłady.</p> <p>W pierwszej wersji Programu ochrony powietrza nie zostały wzięte pod uwagę emitory zakładu KRONOSPAN, gdyż zakład nie wykazywał w pozwoleniu na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza emisji tego zanieczyszczenia. Po przeprowadzeniu przez WIOŚ w Szczecinie kontroli m.in. w zakresie B(a)P w Spółkach Grupy Krono, w projekcie uwzględniono także dane zawarte w ekspertyzie wykonanej dla firmy Kronospan w zakresie benzo(a)pirenu, na potrzeby opracowania której wykonane zostały pomiary emisji B(a)P przez laboratorium posiadające akredytację. Wykonane na podstawie niniejszych danych szczegółowe analizy wskazały, iż udział Spółek w stężeniach benzo(a)pirenu w powiecie jest nieznaczny. Należy równocześnie zaznaczyć, iż wyniki pomiaru emisji benzo(a)pirenu z emitorów Spółek Grupy Krono wykonane przez WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli w II półroczu 2009 r. były niższe od danych przedstawionych w ekspertyzie wykonanej dla Kronospanu.</p>
2	<p>Pkt. 4 Na podstawie Projektu POP stwierdzamy, że największym emitorem punktowym pyłu zawieszonego jest firma Kronospan oraz jej firmy siostrzane. Pył ten jest natomiast niezbędnym nośnikiem do przenoszenia B(a)P, co wielokrotnie zwiększa jego szkodliwość i możliwość przenoszenia. W związku z powyższym uważamy, że wyeliminowanie emisji pyłu zawieszonego z terenu firmy Kronospan jest niezbędne, aby POP dla szczecinka był skuteczny.</p>	<p>Wyjaśnienie: W przypadku Oceny stanu zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀ w powiecie szczecineckim, diagnoza wykazała, iż w Szczecinku najwyższe udziały w stężeniach PM₁₀ ma emisja powierzchniowa (z ogrzewania indywidualnego).</p>
3	<p>Pkt. 5 Uważamy, że opracowanie POP na podstawie danych z tylko jednego punktu pomiarowego jest niewystarczające i nie odzwierciedla prawdziwego stopnia zanieczyszczenia powietrza.</p>	<p>Wyjaśnienie: Zgodnie z art. 91 Ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (jednolity tekst ustawy Dz. U. z dnia 15.02.2008 r. Nr 25, poz. 150), Marszałek Województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref (o których mowa w art. 89 ust. 1), przedstawia do zaopiniowania właściwym starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, a starosta jest obowiązany do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza. Program ten ma na celu osiągnięcie dopuszczalnych/docelowych</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
		poziomów substancji w powietrzu dla stref, w których poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny/docelowy. W przypadku programu ochrony powietrza, głównym narzędziem jest modelowanie, które umożliwia wyznaczenie przestrzennego rozkładu stężeń danej substancji ze wskazaniem procentowego udziału poszczególnych typów emisji w stężeniach. W przypadku Programu ochrony powietrza dla powiatu szczecineckiego, zarówno seria pomiarowa jak i modelowanie wskazuje na ogrzewanie indywidualne jako głównego „sprawcę” wysokich stężeń B(a)P w Szczecinku.
4	Pkt. 6 Argument, że latem benzo(a)piren nie występuje nie świadczy o tym, że fabryka nie emituje go w okresie zimowym i jesiennym, gdyż istnieje możliwość składowania odpadów i spalania ich dopiero w okresie grzewczym, a latem spalanie wyłącznie w dni i noce, gdy wiatr wieje z zachodu.	Wyjaśnienie: Patrz wyjaśnienie w punktach 1 i 3.
5	Pkt. 7 Żądamy wprowadzenia do POP zakazu spalania odpadów drzewnych z zawartością klejów i innych substancji chemicznych, który będzie obowiązywał mieszkańców i firmy zlokalizowane na terenie miasta Szczecinek, oraz kontroli przestrzegania.	Uwzględniono.
Uwagi i wnioski mieszkańców Szczecinka i okolic z dn. 30.11.09r./Stowarzyszenie TERRA		
6	Pkt. 1 Na stronie internetowej WIOŚ w Szczecinie zamieszczony jest Raport (kwiecień 2009), Ocena jakości powietrza dla woj. zachodniopomorskiego za rok 2008, z którego wynika, że cyt: w większości przypadków, jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się procesy spalania paliw stałych zarówno w sektorze energetycznym, przemysłowym jak też w sektorze komunalno – bytowym (str. 64 raportu.).	Wyjaśnienie: W Raporcie przedstawiono potencjalne przyczyny przekroczeń poziomu docelowego B(a)P przez średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu w strefach województwa zachodniopomorskiego. Wyniki obliczeń modelowych wskazały natomiast jednoznacznie przyczynę przekroczeń poziomu docelowego, którą jest ogrzewanie indywidualne.
7	Pkt. 2 Według raportu Ocena Jakości Powietrza za 2008 rok: zał. nr 3 mapa 1 gęstość emisji punktowej zanieczyszczeń dla b(a)p w Powiecie Szczecineckim jest w przedziale 97 do 151 gr. na km ² rocznie, czyli około 100 000 000 000 ng/km ² rocznie (jedna z najwyższych w woj. zachodniopomorskim). Natomiast emisja powierzchniowa jest w przedziale 48 do 53 gr/km ² rocznie. Tak więc emisja punktowa jest dwukrotnie wyższa niż powierzchniowa.	Wyjaśnienie: Różnice w wielkości emisji punktowej B(a)P wynikają z tego, iż we „Wskazówkach dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza” został podany zawyżony wskaźnik emisji B(a)P ze spalania drewna (z którego była wyliczana emisja do oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2007 i 2008 rok) o wielkości: 0.02 kg/Mg paliwa, co zostało potwierdzone modelowaniem – wyniki stężeń obliczone w oparciu o ten wskaźnik były wielokrotnie za wysokie. Do wyliczenia emisji punktowej B(a)P z emitorów znajdujących się na terenie powiatu szczecineckiego w Programie ochrony powietrza zastosowano wskaźnik emisji skorygowany

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>Pkt. 3 Według raportu Ocena jakości powietrza za rok 2007 emisja punktowa jest w przedziale 60 do 120 gr/km² rocznie, natomiast powierzchniowa to 50 do 57 gr /km² rocznie (jedna z najniższych w woj. zachodniopomorskim). Analizując dane b(a)p w oparciu o Raport za rok 2007 i 2008 widać rozbieżność, w stosunku do POP dla Powiatu Szczecineckiego. Podsumowując w Raporcie emisja punktowa przeważa nad powierzchniową natomiast w POP dla Powiatu Szczecineckiego nie jest brana pod uwagę.</p>	<p>w oparciu o wskaźniki stosowane w Wielkiej Brytanii w „National Atmospheric Emission Inventory” (0.00248 kg/Mg drewna). Dodatkowo, pewne różnice w wielkości emisji punktowej mogą wynikać z faktu, iż emisja w Programie ochrony powietrza wyliczona została na podstawie aktualnego zużycia paliwa, natomiast w pozwoleniach i decyzjach ma wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza jest podawana emisja maksymalna. Natomiast wyższa emisja powierzchniowa oraz liniowa wyliczona w Programie ochrony powietrza wynika z faktu, iż dla miejscowości: Szczecinek, Borne Sulinowo, Biały Bór i Barwice została wyznaczona dokładniejsza emisja, co jest wymagane przy sporządzaniu programów ochrony powietrza. W projekcie Programu ochrony powietrza są brane pod uwagę wszystkie rodzaje emisji B(a)P, w tym punktowa, co jest dokładnie przedstawione w rozdziale nr 6.</p>
8	<p>Pkt. 4 Z raportów WIOŚ w Szczecinie wynika, że wzrasta emisja punktowa b(a)p i to ona powinna ulec ograniczeniu w Programie Ochrony Powietrza, co nie wyklucza ograniczania również emisji powierzchniowych. Pkt. 5 W związku z powyższym żądamy wprowadzenia ograniczeń emisji benzo(a)pirenu i jego nośników w sektorach energetycznych i przemysłowych.</p>	<p>Wyjaśnienie: Wielkość emisji punktowej B(a)P nie przekłada się w sposób proporcjonalny na wielkości stężeń na danym obszarze, gdyż ze względu na parametry kominów, emisja punktowa ma zdecydowanie mniejszy udział w stężeniach na obszarze powiatu niż niskie źródła powierzchniowe, co jest pokazane na mapach rozkładu stężeń B(a)P w dokumentacji POP. Zarówno seria pomiarowa jak i modelowanie wskazuje na ogrzewanie indywidualne jako głównego „sprawcę” wysokich stężeń B(a)P w Szczecinku.</p>
9	<p>Pkt. 6 W oparciu o analizę poziomu wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) (w szczególności b(a)p) w miesiącu wrześniu, który nie był jeszcze miesiącem grzewczym ze względu na dość wysoką temperaturę powietrza rodzi się kilka pytań i wątpliwości. Dlaczego w dwóch pierwszych tygodniach września aparatura była niesprawna i przez dwa tygodnie pomiary nie były rejestrowane? Dlaczego 18 września przekroczony został znacznie poziom b(a)p -6,6 oraz 20 września-4,2? Odpowiadając na to pytanie stwierdzić można na podstawie wyników WIOŚ, że wpływ emisji liniowej jest śladowy na poziom b(a)p w powietrzu, emisja powierzchniowa nie miała miejsca ze względu na korzystną temperaturę otoczenia, pozostaje tylko emisja punktowa! (jak to się ma do POP dla Szczecinka). Porównując wrzesień 2008, przekroczenia są ale znacznie mniejsze niż we wrześniu 2009 roku.</p>	<p>Wyjaśnienie: Nie można porównywać wyników pomiarów – wartości stężenia średniorocznego – uzyskanych w punkcie pomiarowym (ul. Artyleryjska) w 2007 i 2008 r. z wynikami 24-godz. stężeń tego zanieczyszczenia z wybranego okresu 2009 roku. Należy zwrócić uwagę, iż ocena poziomów stężeń pod kątem obowiązującego kryterium – poziomu docelowego dla stężenia średniorocznego wynoszącego 1 ng/m³, może być dokonana dopiero po zakończeniu kompletnej rocznej serii pomiarowej.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>Dlaczego poziom b(a)p rośnie z roku na rok (2007-3 krotne przekroczenie, 2008-5 krotne, 2009-I,II,III kwartał 6,4 krotne przekroczenie – po dodaniu IV kwartału wynik wzrośnie znacząco). Analizując inne miasta np. Koszalin, gdzie też notowane są nieznaczne przekroczenia tego związku, obserwujemy, że jego podwyższony poziom nie ma tak radykalnej tendencji wzrostowej jak to jest w naszym mieście. Dlatego też mamy podstawę sądzić, że w Szczecinku oprócz emisji powierzchniowej b(a)p mamy do czynienia z emisją punktową, która powinna być również brana pod uwagę w ostatecznej wersji POP i bardzo krótkim czasie powinna radykalnie zostać obniżona.</p>	
10	<p>Pkt. 7 Z jednego emitora punktowego zlokalizowanego na terenie zakładu w Szczecinku wydostała się grudka, którą oddaliśmy do badania. Wykonał je instytut, który posiada wszelkie uprawnienia do analizy i oceny takiego materiału. Wyniki, które otrzymaliśmy są bardzo niepokojące, gdyż w badanym materiale stwierdzono 16 WWA (w tym również b(a)p) w dużych ilościach. Profesor przeprowadzający badanie był bardzo zaniepokojony wynikami. Stwierdził: „świadczy to o tym, że sygnały od WWA dla tej próbki były dziesiątki tysięcy razy silniejsze niż granica oznaczalności. Świadczyć to może o olbrzymiej zawartości WWA w badanej próbce. To jest niedopuszczalne, aby taki produkt spalania opuścił emitor”. Dlatego też w najbliższym czasie Stowarzyszenie Terra przeprowadzi niezależne badania powietrza w naszym mieście i terenach pozamiejskich, gdyż otrzymany wynik ostatecznie nas do tego przekonał.</p>	<p>Wyjaśnienie: Przeprowadzona w IV kwartale 2009 r. przez WIOŚ w Szczecinie kontrola w Spółkach Grupy Krono wykazała, że emisja benzo(a)pirenu znajduje się poniżej progu oznaczalności.</p>
11	<p>Pkt. 8 W piśmie WIOŚ w Szczecinie do Burmistrza Miasta Szczecinek nr DLOD -0712/23/2009 z dnia 21.10.2009r. dowiadujemy się, że w wyniku przeprowadzonej kontroli w firmie Kronospan na stężenie b(a)p w powietrzu nie zanotowano istotnych zastrzeżeń od strony merytorycznej. W naszej ocenie kontrola zapowiedziana nie jest kontrolą obiektywną i nie jest</p>	<p>Wyjaśnienie: Przeprowadzanie przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska kontroli w zakładach regulują odpowiednie przepisy prawne. Według niniejszych przepisów o przeprowadzane kontroli zakłady muszą zostać poinformowane.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	w stanie oddać faktycznego poziomu emisji. Potwierdzeniem tego jest ostatni przykład dotyczący kopalni bardzo głośny w ogólnopolskich mediach, gdzie musiało zginąć aż 20 górników, żeby stwierdzić nieprawidłowości i zaniedbania. Dlatego też stoimy na stanowisku, że tylko kontrole niezapowiedziane mogą przedstawić faktyczny poziom emisji b(a)p i innych związków. Tym bardziej, że nasze wyniki badań potwierdzają zupełnie coś innego.	
12	Pkt. 9 Do dnia dzisiejszego nie otrzymaliśmy wyników badań przeprowadzonych na początku września w firmie Kronospan. Uważamy, że wyniki powinny być udostępnione do analizy przed upłynięciem terminu do składania uwag do projektu Programu Ochrony Powietrza.	<p>Wyjaśnienie: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie ma obowiązku przekazywania raportów z przeprowadzonych kontroli dla Marszałka. WIOŚ tylko w przypadku wystąpienia naruszeń warunków określonych w pozwoleniach występuje do Marszałka celem zobowiązania zakładu o zaprzestanie naruszeń.</p>
13	Pkt. 10 Pragniemy zwrócić uwagę, że dla wytworzenia 1 kilodżuła energii przy spalaniu drewna występuje około 3000 razy wyższa emisja benzo(a)pirenu niż przy spalaniu gazu ziemnego. Natomiast z informacji podanej przez dyrektora zakładu Kronospan wynika, że w ostatnich latach w zakładzie zastąpiono spalanie około 30 000 000 m ³ gazu, spalaniem odpadów drewnopochodnych. Według ekspertów nie jest możliwe spalanie drewna w spalarniach bez wydzielania benzo(a)pirenu.	<p>Wyjaśnienie: Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualizacji posiadanego pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza ze źródeł zlokalizowanych na terenie Kronospan Szczecinek Sp. z o.o. w Szczecinku przy ul. Waryńskiego 1 (Decyzja K-SR-Ś-7-6610/9-2/06), wydanej przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, pozwoleniu na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji do produkcji płyt wiórowych (Decyzja K-SR-Ś-7-6610/5-1/07) wydanej przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, dla KRONOSPAN POLSKA Sp. z o.o. oraz „Studium ochrony powietrza dla KRONOSPAN POLSKA ul. Waryńskiego 1 w Szczecinku” opracowanym przez Zakład Usługowo-Projektowy „EKO-ERG” ze Starogardu Gdańskiego (udostępnionego przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego), zakłady KRONOSPAN posiadają ważne pozwolenia na emisje gazów i pyłów do powietrza oraz co pół roku składają do Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Powietrza w Szczecinie wykaz zawierający zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2009 r. (poz. 816). Z dokumentów tych wynika, że zakłady te są emitentem szeregu substancji do powietrza, ale nie emitują benzo(a)pirenu. Wykonawcy Programu ochrony powietrza posługują się oficjalnymi dokumentami i informacjami w nich zawartymi.</p>
14	Pkt. 11 Zwracamy uwagę, że zakład Kronospan funkcjonuje bez wymaganego przez POŚ Pozwolenia Zintegrowanego (jest ono konieczne dla zakładu, w którym występuje termorozwłóknianie drewna). Na	Zakłady grupy Krono wystąpiły o interpretację do Ministerstwa Środowiska z zapytaniem czy instalacja do produkcji masy włóknistej z drewna, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 122, poz. 1055), obejmuje masę drzewną powstającą podczas procesów polegających na rozerwaniu struktury surowca

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	podst. art. 365 POŚ żądamy wstrzymania funkcjonowania instalacji w których występuje termorozwóknianie drewna.	drzewnego w celu uwolnienia włókien celulozowych. Minister Środowiska Departament Instrumentów Ochrony Środowiska w piśmie z dnia 2 października 2003 r. (znak: DIOŚ-78-4809/03/ES) po zapoznaniu się z posiadanymi materiałami stwierdził, że instalacja nie należy do wymienionych w pkt. 1a załącznika do przywołanego wyżej rozporządzenia.
15	Pkt. 12 Pragniemy zaznaczyć, że procesem, który obniża stężenie rakotwórczego b(a)p w atmosferze jest mokry i suchy opad cząsteczek pyłu zawieszonego, który jest nośnikiem dla b(a)p tak, więc ograniczenie emisji pyłu zawieszonego powinno być głównym i niezbędnym celem POP.	Wyjaśnienie: Wszystkie działania naprawcze oraz kierunki działań w celu przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie emisji benzo(a)pirenu zaproponowane w Programie ochrony powietrza przyczynią się do znacznej redukcji również pyłu zawieszonego PM10.
16	Pkt. 13 Argument, że latem b(a)p jest znacznie mniej i nie pochodzi on z emitorów punktowych, uważamy za całkowicie bezpodstawny. Świadczy o tym fakt, że spalanie odpadów w okresie letnim w zakładzie Kronospan było znacznie ograniczone, gdyż mogły być one składowane na składowisku przy ul. Leśnej. Ponadto, według raportu WIOŚ w Szczecinie „w roku 2007 wysokie sumy opadów zarejestrowane zostały zwłaszcza w miesiącach letnich, co mogło pozytywnie wpłynąć na stan aerosanitarny miast”. Pkt. 14 Pragniemy również zaznaczyć, że w okresie letnim następuje szybsze fotoutlenianie węglowodorów aromatycznych oraz reakcja z tlenkami azotu, co prowadzi do powstania utlenionych form węglowodorów, głównie chinonów, które są jeszcze bardziej toksyczne.	Wyjaśnienie: W przypadku Programu ochrony powietrza dla powiatu szczecineckiego, zarówno seria pomiarowa (stacja pomiarowa przy ul. Artyleryjskiej – za rok 2007 i 2008) jak i modelowanie wskazuje na ogrzewanie indywidualne jako głównego „sprawcę” wysokich stężeń B(a)P w Szczecinku. Najwyższe stężenia były notowane w sezonie grzewczym.
17	Pkt. 15 Reasumując, domagamy się uwzględnienia i ograniczenia emisji punktowej, która jest źródłem pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, tlenków azotu, tlenków siarki i innych nośników b(a)p jak również samego benzo(a)pirenu i innych WWA.	Wyjaśnienie: W przypadku Programu ochrony powietrza dla powiatu szczecineckiego w zakresie B(a)P, zarówno seria pomiarowa (stacja pomiarowa przy ul. Artyleryjskiej – za rok 2007 i 2008) jak i modelowanie wskazuje na ogrzewanie indywidualne jako głównego „sprawcę” wysokich stężeń B(a)P w Szczecinku. Najwyższe stężenia były notowane w sezonie grzewczym. Również ocena stanu zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 w powiecie wykazała najwyższy udział emisji powierzchniowej w stężeniach PM10.
Burmistrz Miasta Szczecinek		
18	Pkt. 1 POP oparty jest o dane struktury poszczególnych typów emisji (str. 37 POP): - emisja powierzchniowa – 69% (88, 4 kg/rok) - emisja punktowa – 28% (35,8 kg/rok)	Wyjaśnienie: Różnice w wielkości emisji punktowej B(a)P wynikają z tego, iż we „Wskazówkach dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza” został podany zawyżony wskaźnik emisji B(a)P ze spalania drewna (z którego

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>- emisja liniowa- 3% (3,6 kg/rok) co daje sumę – 127,8 kg/rok <u>co jest niezgodne z danymi WIOŚ podanych w raportach</u> :</p> <p>1) roczna ocena jakości powietrza dla Woj. Zachodniopomorskiego raport za 2007r.: - str. 23 tabela 3.4.a podano wielkość emisji B(a)P dla powiatu Szczecineckiego : a) emisja punktowa 184,6 kg/rok b) emisja powierzchniowa – 94,79 kg/rok c) emisja liniowa – 0,39 kg/rok co daje sumę – 278,78 kg/rok <u>poparte to jest wykresem – str. 27</u></p> <p>2) roczna ocena jakości powietrza dla Woj. Zachodniopomorskiego – raport za 2008r. : - str. 25 tabela 3.4a – podano wielkości emisji B(a)P dla powiatu Szczecineckiego : a) emisja punktowa - 251,6 kg/rok b) emisja powierzchniowa – 90 kg/rok c) emisja liniowa - 0,4 kg/rok co daje sumę – 342,00 kg/rok <u>poparte to jest wykresem – str. 27</u></p> <p>3) Stan o stanie środowiska w Woj. Zachodniopomorskim w latach 2006-2007: - str. 154 raportu w zakresie ochrony powietrza – z wykresu – udziały typów w emisji całkowitej B(a)P w pyłe PM10 w Woj. Zachodniopomorskim (dane za 2007rok) wynika, że udział emisji punktowej przewyższa zdecydowanie udział emisji powierzchniowej.</p>	<p>była wyliczana emisja do oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2007 i 2008 rok) o wielkości: 0.02 kg/Mg paliwa, co zostało potwierdzone modelowaniem – wyniki stężeń obliczone w oparciu o ten wskaźnik były wielokrotnie za wysokie. Do wyliczenia emisji punktowej B(a)P z emitorów znajdujących się na terenie powiatu szczecineckiego w Programie ochrony powietrza zastosowano wskaźnik emisji skorygowany w oparciu o wskaźniki stosowane w Wielkiej Brytanii w „National Atmospheric Emission Inventory” (0.00248 kg/Mg drewna). Dodatkowo, pewne różnice w wielkości emisji punktowej mogą wynikać z faktu, iż emisja w Programie ochrony powietrza wyliczona została na podstawie aktualnego zużycia paliwa, natomiast w pozwoleniach i decyzjach ma wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza jest podawana emisja maksymalna. Natomiast wyższa emisja powierzchniowa oraz liniowa wyliczona w Programie ochrony powietrza wynika z faktu, iż dla miejscowości: Szczecinek, Borne Sulinowo, Biały Bór i Barwice została wyznaczona dokładniejsza emisja, co jest wymagane przy sporządzaniu programów ochrony powietrza.</p>
19	<p>Pkt. 2 Ponadto zdaniem zespołu, przyjmując nawet obecne dane z POP - usunięcie przy zastosowaniu ogromnych środków finansowych, nawet w 100% tylko emisji powierzchniowej, może spowodować obniżenie stężenia B(a)P o ok. 60%, co może skutkować zmniejszeniem stężenia B(a)P do ok. 2 µg/m3 – co</p>	<p>Wyjaśnienie: Przeprowadzone obliczenia modelowe dla scenariusza naprawczego zaproponowanego w projekcie Programu wykazały, iż realizacja działań naprawczych dla roku referencyjnego, od którego wymagane jest opracowanie niniejszego programu, spowodowałyby spadek emisji powierzchniowej w Szczecinku o około 50%, co skutkowałoby obniżeniem stężeń B(a)P do poziomu docelowego (Rys. 46 i 47).</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>w efekcie nie przywróci naruszonych standardów jakości powietrza i nie pozwoli na osiągnięcie poziomu docelowego tj. 1ng/m³.</p> <p>Pkt. 3. W związku z powyższym uważam, że Program ochrony powietrza dla strefy powiat szczecinecki powinien być sporządzony od nowa, bądź też poprawiony. POP winno uwzględniać dane wyjściowe z raportów wskazanych w pkt. 2, z naciskiem na równoważną redukcję: emisji punktowej, w szczególności ze źródeł energetycznych i technologicznych grupy zakładów Kronospan w Szczecinku oraz emisji powierzchniowej.</p>	<p>Z uwagi na fakt, iż w latach 2008-2009 rejestrowane poziomy stężenie benzo(a)pirenu są wysokie i tym samym dotrzymanie normy unijnej -1 ng.m³ – do 2013 r. stało się nierealne, zaproponowano wydłużenie okresu obowiązywania niniejszego programu do 2020 roku.</p> <p>Do opracowania Programu ochrony powietrza wykorzystano dane wyjściowe z raportu wskazanego w pkt. 2. Jednakże dane te zostały na potrzeby programu zweryfikowane i uszczegółowione. Równocześnie należy zaznaczyć, iż zgodnie z opinią Ministerstwa Środowiska przy wyznaczaniu emisji benzo(a)pirenu na potrzeby wykonywanych obliczeń modelowych należy stosować aktualne wskaźniki literaturowe. Tym samym wskaźniki wykorzystane w wykonanych analizach są poprawne, co znalazło odzwierciedlenie w ocenie rocznej jakości powietrza dla województwa Zachodniopomorskiego wykonanej przez WIOŚ w Szczecinie dla 2009 roku.</p>
Mieszkanka Miasta Szczecinek		
20	<p>To jest skandal, aby w Programie Ochrony Powietrza nie została wzięta pod uwagę największa fabryka w mieście. W takiej formie program ten jest niekompletny. Dlaczego na rysunku emitorów punktowych jest tak mało kropek symbolizujących kominy, pewnie dlatego, że na wszystkie 102 kominy z Krono nie byłoby tam miejsca. To jest lekceważenie nas mieszkańców, wdychających codziennie tablicę Mendelejewa. Dlaczego jest tu mowa tylko o benzo(a)pirenie, skoro powietrze w Szczecinku jest bardzo zanieczyszczone innymi, niebezpiecznymi związkami, których normy też są przekraczane w znacznej ilości? Przecież ci wszyscy, którzy opracowywali ten program, to ponoć fachowcy, więc powinni wiedzieć, że głównym nośnikiem benzo(a)pirenu jest właśnie pył zawieszony (którego słupki wskaźnikowe wyglądają identycznie, jak słupki benzo(a)pirenu) i para wodna, którą w nadmiarze produkuje nasz "ekologiczny zakład przyjazny dla środowiska". Program Ochrony Powietrza dla Szczecinka to szydzenie z nas mieszkańców i traktowanie nas jak 40 tys. królików doświadczalnych, może drastyczny wygląd tabeli zachorowalności na nowotwory, odpowiednie instytucje oceniają dopiero za kilkanaście lat, a wówczas dotarcie do tych odpowiedzialnych za ten stan rzeczy będzie bardzo</p>	<p>Wyjaśnienie: W pierwszej wersji Programu ochrony powietrza nie zostały wzięte pod uwagę emitory zakładu KRONOSPAN, gdyż zakład nie wykazywał w pozwoleniu na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza emisji tego zanieczyszczenia. Po przeprowadzeniu przez WIOŚ w Szczecinie kontroli m.in. w zakresie B(a)P w Spółkach Grupy Krono, w projekcie uwzględniono także dane zawarte w ekspertyzie wykonanej dla firmy Kronospan w zakresie benzo(a)pirenu, na potrzeby opracowania której wykonane zostały pomiary emisji B(a)P przez laboratorium posiadające akredytację. Wykonane na podstawie niniejszych danych szczegółowe analizy wskazały, iż udział Spółek w stężeniach benzo(a)pirenu w powiecie jest nieznaczny. Należy równocześnie zaznaczyć, iż wyniki pomiaru emisji benzo(a)pirenu z emitorów Spółek Grupy Krono wykonane przez WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli w II półroczu 2009 r. były niższe od danych przedstawionych w ekspertyzie wykonanej dla Kronospanu.</p> <p>Natomiast w Diagnostyce stanu zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 zostały uwzględnione emisje PM10 z zakładu.</p> <p>Program ochrony powietrza został opracowany ze względu na przekroczenie poziomu docelowego B(a)P, dlatego też, zgodnie z obowiązującym prawem tylko ta substancja została uwzględniona w Programie.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	trudne. Traktujcie nas państwo jak ludzi i dajcie nam prawo do czystego powietrza, jakie mają mieszkańcy np. Salzburga, gdzie również funkcjonują fabryki Krono, tylko na zasadach zgodnych z ekologią.	
Oświadczenia o wstąpieniu do sprawy na prawach strony z dnia 29 września 2009 r. w imieniu organizacji ekologicznej – Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „TERRA” – patrz również wyjaśnienia do uwag nr 1 - 20		
21	Nieuwzględnienie w programie zanieczyszczeń powietrza pochodzących od istniejących zakładów przemysłowych. Ignoruje on powszechnie znane fakty o zanieczyszczeniu powietrza przez te zakłady. Jego uchwalenie będzie w rzeczywistości kolejnym rażącym zaniechaniem organów władzy publicznej w przedmiocie wykrycia przyczyn i usunięcia skutków zanieczyszczenia atmosfery w Powiecie Szczecińskim.	Wyjaśnienie: W Programie uwzględniono emisje B(a)P z zakładów przemysłowych znajdujących się na terenie Szczecinka zgodnie z dostępną dokumentacją (baza emisji WIOŚ, pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza). Po przeprowadzeniu przez WIOŚ w Szczecinie kontroli m.in. w zakresie B(a)P w Spółkach Grupy Krono, w projekcie uwzględniono także dane zawarte w ekspertyzie wykonanej dla firmy Kronospan w zakresie benzo(a)pirenu, na potrzeby opracowania której wykonane zostały pomiary emisji B(a)P przez laboratorium posiadające akredytację. Wykonane na podstawie niniejszych danych szczegółowe analizy wskazały, iż udział Spółek w stężeniach benzo(a)pirenu w powiecie jest nieznaczny. Należy równocześnie zaznaczyć, iż wyniki pomiaru emisji benzo(a)pirenu z emitorów Spółek Grupy Krono wykonane przez WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli w II półroczu 2009 r. były niższe od danych przedstawionych w ekspertyzie wykonanej dla Kronospanu.
22	Należy wskazać, iż program ten powstał z dużym opóźnieniem, bowiem informacje na temat przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu notowano już w 2007 r. Ponadto to presja opinii publicznej spowodowała, iż doszło do jego opracowania.	Wyjaśnienie: Zgodnie z art. 91 ust. 5 Ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref (o których mowa w art. 89 ust. 1), po zasięgnięciu opinii właściwych starostów, określa w drodze uchwały, program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu. Równocześnie zgodnie z art. 378 ust. 4 niniejsze zadanie jest zadaniem samorządu województwa z zakresu administracji rządowej, w związku z powyższym jego realizacja uwarunkowana była pozyskaniem środków finansowych na jego realizację.
23	Należy zaznaczyć, iż do opracowania POP wykorzystano dane pomiaru benzo(a)pirenu tylko z jednej stacji pomiarowej przy ul. Artyleryjskiej 9 oraz dane statystyczne za 2007 rok i ilość palenisk domowych. Podkreślić natomiast trzeba, że dostępne są wyniki pomiarów za 2008 rok, gdzie przekroczenia tego związku są znacznie wyższe (5-krotnie) niż w roku 2007 (2-krotnie) na podstawie, których POP został opracowany.	Wyjaśnienie: Zgodnie z Prawem ochrony środowiska, przekroczenie poziomu dopuszczalnego bądź docelowego chociaż jednej substancji kwalifikuje strefę do opracowania POP, także POP może opierać się na wynikach pomiarów tylko z jednej stacji pomiarowej. Program ochrony powietrza sporządzany jest na podstawie danych emisyjnych i meteorologicznych z roku, w którym pierwszy raz wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego bądź docelowego chociaż jednej substancji w powietrzu. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>W przedstawionym programie ochrony powietrza dla strefy powiat szczecinecki dokonano analizy emisji i wskazano źródła benzo(a)pirenu w powietrzu. Program ochrony powietrza prezentuje podział emisji na trzy rodzaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - punktową – pochodzącą ze źródeł przemysłowych technologicznych i energetycznych, - powierzchniową – niską emisję z palenisk domowych, - liniową – emisję związaną z komunikacją. <p>Na tej podstawie zaprezentowano udział tych źródeł emisji w produkcji benzo(a)pirenu dla strefy powiat szczecinecki.</p> <p>Przeprowadzone pomiary doprowadziły do jednoznacznego wniosku, iż za przekroczenia poziomu docelowego B(a)P w powietrzu w strefie powiatu szczecineckiego odpowiedzialna jest emisja powierzchniowa, pochodząca ze spalania paliw stałych, głównie drewna i węgla, których źródłem są paleniska domowe.</p> <p>Ze stwierdzeniem tym nie sposób się zgodzić, bowiem jak w POP wskazano tak wyznaczona emisja powierzchniowa jest niestety szacunkowa. Brak jest dokładnej inwentaryzacji źródeł i wielkości emisji niskiej oraz danych o rodzaju i ilości spalanych paliw. Taki sposób konstruowania wniosków jest oparty na danych, które budzą wiele wątpliwości zarówno mieszkańców, jak również osób, które go opracowały. Ponadto z pisma Wojewódzkiego Inspektora Środowiska w Szczecinie z dnia 12 czerwca 2009 r. (WI-0551/4/2009) adresowanego do Pana Burmistrza Miasta Szczecinek wynika, że informacje na ten temat są powierzchowne (nie poparte badaniami).</p> <p>Program ochrony powietrza minimalizuje, a wręcz nawet nie uwzględnia udziału zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie Szczecinka, wychodząc z założenia, że nie są one źródłem emisji benzo(a)pirenu. Podczas, gdy w piśmie Wojewódzkiego Inspektora</p>	<p>wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221 §6 pkt. 7), bazy emisji dla strefy powiat szczecinecki (powierzchniowe, punktowe, komunikacyjnej) zostały opracowane na podstawie analizy następujących dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, – wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska, – danych znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, – raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, – polityk, strategii, planów i programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, – opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza. <p>Powyższe dokumenty otrzymano z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, Urzędu Miasta Szczecinek, Starostwa Powiatowego w Szczecinku. Udostępnione dane zweryfikowano i w miarę potrzeb uzupełniono.</p> <p>Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualizacji posiadanego pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza ze źródeł zlokalizowanych na terenie Kronospan Szczecinek Sp. z o.o. w Szczecinku przy ul. Waryńskiego 1 (Decyzja K-SR-Ś-7-6610/9-2/06), wydanej przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, pozwoleniu na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji do produkcji płyt wiórowych (Decyzja K-SR-Ś-7-6610/5-1/07) wydanej przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, dla KRONOSPAN POLSKA sp. z o.o. oraz „Studium ochrony powietrza dla KRONOSPAN POLSKA ul. Waryńskiego 1 w Szczecinku” opracowanym przez Zakład Usługowo-Projektowy „EKO-ERG” ze Starogardu Gdańskiego (udostępnionego przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego), zakłady KRONOSPAN posiadają ważne pozwolenia na emisje gazów i pyłów do powietrza oraz co pół roku składają do Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Powietrza w Szczecinie wykaz zawierający zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2009 r. (poz. 816). Z dokumentów tych wynika, że zakłady te są emitentem szeregu substancji do powietrza, ale nie emitują benzo(a)pirenu. Wykonawcy Programu ochrony powietrza posługują się oficjalnymi dokumentami i informacjami w nich zawartymi.</p> <p>Po przeprowadzeniu przez WIOŚ w Szczecinie kontroli (m.in. w zakresie B(a)P) w Spółkach Grupy Krono, w projekcie uwzględniono także dane zawarte w ekspertyzie wykonanej dla firmy Kronospan w zakresie benzo(a)pirenu, na potrzeby opracowania której wykonane</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>Środowiska w Szczecinie z dnia 12.06.2009 r. (WI-0551/4/2009) adresowanym do Burmistrza Miasta Szczecinek, a odnoszącego się do Kronospan Szczecinek Sp. z o.o. czytamy: „Do tej pory nie były określone dla Spółki w pozwoleniach na emisję zanieczyszczeń do powietrza poziomy dopuszczalne emisji benzo(a)pirenu (podmiot nie musiał prowadzić określonych pomiarów w tym zakresie). Nie wiadomo, więc jaki jest rzeczywisty poziom tej emisji”. W ww. piśmie czytamy również, że na terenie zakładu działają dwie spalarnie, które także mogą być źródłem emisji tego związku. W oparciu o ww. dokument oraz dodatkowo „Raport” i „Aneks do Raportu” można wnioskować, że może być on źródłem benzo(a)pirenu. W związku z tym emisja pochodząca z emitorów największego zakładu w Szczecinku powinna być zbadana nie tylko w odniesieniu do benzo(a)pirenu, ale również poziomu dioksan, formaldehydu i furanów. W trybie natychmiastowym powinny powstać dodatkowe stacje pomiarowe, które rejestrowałyby (monitoring ciągły) poziom benzo(a)pirenu, pyłu PM 2,5 oraz dioksan, furanów i formaldehydu.</p> <p>W związku z tym POP stanowi swoistą ignorancję postulatów zgłaszanych przez obywateli, jak również ich stanowisk dotyczących poziomu benzo(a)pirenu w powietrzu. Społeczeństwo wyraża już od dłuższego czasu pogląd, iż to zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie powiatu szczecineckiego są głównym źródłem emisji nie tylko benzo(a)pirenu, ale również innych substancji zagrażających zdrowiu ludzkiemu i środowisku. To one produkują i wprowadzają do powietrza szkodliwe dla ludzi i środowiska substancje. Jednak uwagi te, które wskazują możliwe źródła emisji, są obiektywne i zgłaszane przez ogromną ilość obywateli – osób, które mieszkają na tym terenie, obserwują i widzą co się dzieje dookoła, są ku zaskoczeniu opinii publicznej w przeważającej mierze pomijane przez</p>	<p>zostały pomiary emisji B(a)P przez laboratorium posiadające akredytację. Wykonane na podstawie niniejszych danych szczegółowe analizy wskazały, iż udział Spółek w stężeniach benzo(a)pirenu w powiecie jest nieznaczny. Należy równocześnie zaznaczyć, iż wyniki pomiaru emisji benzo(a)pirenu z emitorów Spółek Grupy Krono wykonane przez WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli w II półroczu 2009 r. były niższe od danych przedstawionych w ekspertyzie wykonanej dla Kronospanu.</p> <p>Program ochrony powietrza został opracowany ze względu na przekroczenie poziomu docelowego B(a)P, dlatego też, zgodnie z obowiązującym prawem tylko ta substancja została uwzględniona w Programie.</p> <p>Benzo(a)piren jest rzeczywiście związany z pyłem zawieszonym PM10, jednak należy pamiętać, iż powstaje w wyniku niecałkowitego spalania paliw stałych. Natomiast pył PM10 pochodzi również ze źródeł niezwiązanych z emisją ze spalania paliw, czyli z procesów technologicznych, produkcyjnych jak również z emisji nieorganizowanej (takiej jak hałdy, składowanie, magazynowanie materiałów sypkich itp.). Oznacza to, że ze wzrostu stężeń pyłu PM10 nie musi wynikać wzrost stężeń B(a)P zawartego w pyłe.</p> <p>Wysokie moce energetyczne zainstalowane w zakładach grupy KRONO nie przekładają się w jednoznaczny sposób na wysokie stężenia B(a)P, kiedy zakłady przestrzegają reżimów technologicznych, gdyż zgodnie z literaturą, wskaźniki emisji B(a)P ze spalania drewna ze źródeł technologicznych są bardzo niskie (w porównaniu ze wskaźnikami emisji ze spalania paliw stałych w gospodarstwach domowych).</p> <p>W programie uwzględniono wszystkie emitory B(a)P z terenu powiatu szczecineckiego, które zostały przekazane wykonawcy przez właściwe organy zajmujące się ewidencją emisji z danego obszaru.</p> <p>Za monitoring powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego odpowiada WIOŚ w Szczecinie.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>autorów POP i nie brane pod uwagę – podczas gdy POP opiera się na danych, które jak sami autorzy wskazują, są jedynie szacunkowe.</p> <p>W opinii Stowarzyszenia oraz większej części społeczeństwa szczecineckiego to właśnie emisja punktowa pomijana w POP ma największe znaczenie w produkcji nie tylko benzo(a)pirenu, lecz także dioksan, formaldehydu, furanów, a także innych szkodliwych substancji, których zbadanie nigdy do tej pory nie było przedmiotem rzeczywistego zainteresowania organów ochrony środowiska.</p> <p>W przekonaniu Stowarzyszenia istnieje uzasadnione podejrzenie, że emitorem substancji szkodliwych może być firma Kronospan, jej firmy siostrzane, względnie inne zakłady przemysłowe. Wskazać należy, że przedsiębiorstwa te są emitarami pyłu zawieszonego na terenie powiatu szczecineckiego. Pył ten zaś jest niezbędnym nośnikiem benzo(a)pirenu, co zwiększa jego możliwość przenoszenia. Z łatwością zauważamy wydostającą się z kominów zakładu Kronospan żółto-szarą substancję o nieprzyjemnym, wręcz odurzającym zapachu. Jednak przy opracowywaniu POP pominięto tak oczywiste i z łatwością zauważalne skutki emisji, a dodatkowo przyjęto, iż z kominów nie wydziela się benzo(a)piren i proces spalania jest czysty. Nie wiemy natomiast na podstawie czego przyjęto takie założenia.</p> <p>Tym samym takie opracowanie POP powoduje, iż nie będzie on skuteczny i nie spełni swojej roli i zamierzonego celu. Wnioski POP, iż zakłady przemysłowe nie muszą nic zmieniać w swojej działalności podczas, gdy to właśnie wyeliminowanie przez nie emisji pyłu zawieszonego jest konieczne, podważają sens i znaczenie POP dla ochrony środowiska.</p>	
24	<p>Ponadto warto zwrócić uwagę na jeszcze jedną kwestię. Zgodnie z założeniami, POP powinien wskazywać niezbędne środki mające na celu obniżenie i osiągnięcie</p>	<p>Wyjaśnienie: W programie wykorzystano dane emisyjne i meteorologiczne za 2007, gdyż jest to wymóg prawny, który mówi, że program należy wykonać dla danych z roku, w którym pierwszy raz</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz określić kierunki działań w celu przywrócenia standardów jakości powietrza w strefie Powiatu Szczecineckiego. Owszem znajdują się w nim takowe wnioski końcowe, jednak w świetle twierdzeń, iż to jedynie emisje powierzchniowe są źródłem benzo(a)pirenu, są one niepełne i nie spowodują zmiany jakości powietrza.</p> <p>Wskazano, iż w celu osiągnięcia poziomu docelowego B(a)P w powietrzu w Szczecinku należałoby zlikwidować znaczną część niskiej emisji występującej na tym obszarze poprzez podłączenie do MEC lub wymianę źródeł ciepła na źródła ekologiczne, powierzchni ogrzewanych obecnie indywidualnie paliwami stałymi. Rezultatem tego działania byłoby obniżenie w dużym stopniu emisji powierzchniowej B(a)P w mieście i osiągnięcie poziomu docelowego lub nawet niższego.</p> <p>Określając pożądane kierunki działań w celu przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie emisji benzo(a)pirenu w strefie powiatu szczecineckiego wskazano wiele możliwości i przydatnych działań, jednak mają one charakter wyłącznie pomocniczy i uzupełniający.</p> <p>POP powinien kompleksowo prezentować problem emisji benzo(a)pirenu i wyczerpująco pokazywać możliwe rozwiązania dla uniknięcia i zminimalizowania zanieczyszczeń powietrza. Jednak przedstawiony program jedynie wybiórczo zajął się problemem ochrony powietrza w strefie powiatu szczecineckiego. W związku z tym budzi on wiele zastrzeżeń i kontrowersji.</p> <p>Aby POP przyniósł poprawę należy wziąć pod uwagę przede wszystkim poziom zanieczyszczeń emisji punktowych z wszystkich emitatorów zlokalizowanych na terenie Szczecinka, oprzeć się na aktualnych, kompleksowych i sprawdzonych danych, szczególnie, że występuje tendencja wzrostowa benzo(a)pirenu w powietrzu, a wyniki za I kwartał 2009 r. są szokujące (17-krotne przekroczenia).</p>	<p>wystąpiło przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji. W przypadku strefy powiat szczecinecki, był to właśnie rok 2007.</p> <p>Przeprowadzone obliczenia modelowe dla scenariusza naprawczego zaproponowanego w projekcie Programu wykazały, iż realizacja działań naprawczych dla roku referencyjnego, od którego wymagane jest opracowanie niniejszego programu, spowodowałaby spadek emisji powierzchniowej w Szczecinku o około 50%, co skutkowałoby obniżeniem stężeń B(a)P do poziomu docelowego.</p> <p>Należy równocześnie zaznaczyć, iż przepisy prawne nie nakładają na Marszałka obowiązku wykonywania pomiarów podczas opracowywania POP. Narzędziem niezbędnym do ich realizacji są natomiast obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu.</p> <p>Za monitoring powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego odpowiada WIOŚ w Szczecinie.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>Ponadto, mając na względzie fakt, że w okresie ostatnich trzech lat w Szczecinku nie notowano wzrostu ludności, a paleniska domowe są modernizowane, ogrzewane również gazem itd. i pomimo tego poziom benzo(a)pirenu rośnie, powinny powstać nowe punkty pomiarowe dzięki którym dziś mielibyśmy pełniejszą informację odnośnie źródła emisji benzo(a)pirenu. Twierdzenie, że latem benzo(a)piren nie występuje nie świadczy o tym, że zakłady przemysłowe go nie emitują, gdyż istnieje możliwość składowania odpadów i spalania ich dopiero w okresie grzewczym. Warto dodać, iż zanieczyszczenia (pyłowe i gazowe) powstające na terenie Szczecinka przenoszone są w zależności od różnych czynników na znaczne odległości (do 30 km), a przecież w niedalekim sąsiedztwie miasta znajduje się obszar Natura 2000 Jeziora Szczecineckie oraz Dorzecze Parsęty.</p> <p>Z uwagi na fakt, iż uciążliwość przede wszystkim fabryki Kronospan i przedsiębiorstw siostrzanych dla miasta i okolic Szczecinka trwa już ok. 20 lat, mieszkańcy nie chcą dłużej milczeć, gdyż już teraz można zaobserwować wzmożone zachorowania na alergie, astmy, zapalenie gardła i oczu, a ogromne obawy mogą budzić dopiero statystyki zachorowań na nowotwory. Dzieci uczą się w szkołach lub przebywają na terenie obiektów sportowych położonych w bardzo bliskich odległościach od ciągle dymiących kominów (600-1200m). Mieszkańcy boją się o skutki takiego stanu za 2-3 lub kilkanaście lat. Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Terra apeluje, więc o przeprowadzenie kompleksowych badań powietrza.</p> <p>Podsumowując jednoznacznie stwierdzamy, iż projekt POP w obecnej formie nie może być zatwierdzony, gdyż nie uwzględnia opinii mieszkańców a tworzony był jedynie na podstawie wątpliwych danych statystycznych.</p>	
Fundacja „Miłosierdzie i Wiedza”		
25	W imieniu Fundacji "Miłosierdzie i Wiedza" ze Szczecinka chciałem wyrazić nasze poparcie i aplauz dla działalności	Patrz wyjaśnienia do uwag nr 1 - 24

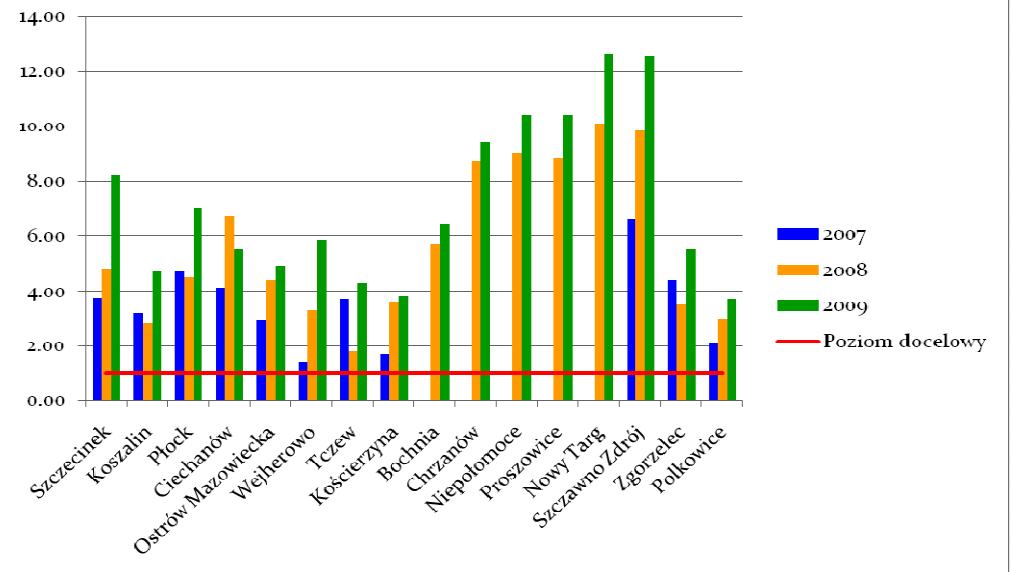
Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>szczecineckiego Stowarzyszenia "Terra" oraz Redakcji dwutygodnika "Temat", związanej z ujawnianiem i nagłaśnianiem informacji o rzeczywistym stanie naszego szczecineckiego środowiska naturalnego oraz dążeniem do poprawy tegoż. Podzielamy zarazem stanowisko Stow. "Terra" w sprawie oceny rzeczywistego stanu naszego lokalnego środowiska naturalnego i koniecznych - w związku z tym - do podjęcia działań (co przedstawili w załączonym dokumencie). Naszym zdaniem to właśnie fabryka "Kronospan" jest największym lokalnym trucicielem i to jej działalność najbardziej utrudnia życie mieszkańcom Szczecinka.</p> <p>I kto wie, czy nie wpływa wprost na stale zwiększającą się liczbę alergii skórnych i układu oddechowego wśród szczecinecczan?</p> <p>A już na pewno bardzo źle wpływa bliskość tego typu fabryki (i towarzyszące jej "skutki uboczne") na obraz atrakcji turystycznej i wypoczynkowej, jaką chcielibyśmy aby nasz Szczecinek był! Warto tutaj dodać, że nie warto się wdawać w medyczno - prawne deliberacje nad <u>jednym</u> (benzo(a)piren) ze składników emitowanych przez nich gazów, bo całość skutków ubocznych ich produkcji źle wpływa na nas i nasze środowisko!</p> <p>Konkludując:</p> <p>Na pewno należy w sposób całościowy podejść - jeżeli rzeczywiście chce się doprowadzić do ochrony środowiska naturalnego Szczecinka oraz zdrowia samych Szczecinecczan - do konsultowanego programu i monitoringiem oraz badaniem objąć różnorodnych emitentów gazów i pyłów (szczególny nacisk kładąc na szczecineckie fabryki i kotłownie, a w drugiej kolejności - gospodarstwa domowe).</p>	
Apel do Pana Ministra Ochrony Środowiska dotyczący ograniczenia emisji trujących substancji do środowiska w Szczecinku i regionie		
26	Domagamy się wprowadzenia całkowitego zakazu spalania odpadów drewnopochodnych zawierających kleje i inne substancje chemiczne na terenie zakładu	<p>Wyjaśnienie: Zakaz spalania odpadów drewnopochodnych zawierających kleje i inne substancje chemiczne został uwzględniony w zapisach dotyczących podstawowych kierunków działań</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	i poza zakładem oraz kontroli jego przestrzegania.	zmiernych do przywracania poziomów docelowych benzo(a)pirenu.
27	<p>Domagamy się uwzględnienia ograniczenia emisji przez zakład Kronospan w aktualnie opracowywanym Programie Ochrony Powietrza, ponieważ w aktualnym projekcie Programu Ochrony Powietrza emisje z terenu firmy nie są brane pod uwagę, tak jakby nie istniały, pomimo ciągłych apeli mieszkańców.</p> <p>Domagamy się natychmiastowego zbadania składu powietrza o uciążliwym, charakterystycznym dla Szczecinka zapachu (odorze) na obecność i stężenie trujących związków chemicznych, w tym dioksyn i furanów. Obawiamy się o długoterminowy wpływ niebezpiecznych związków chemicznych na zdrowie nasze i naszych dzieci. W bliskim sąsiedztwie zakładu znajduje się 5 szkół, 2 przedszkola i obiekty sportowe. Nie chcemy dłużej żyć w strachu, nie wiedząc co wdychamy i sprawdzać kierunek wiatru przed wyjściem na spacer, czy otwarciem okien. Mamy poważne obawy, że są to związki kancerogenne, powodujące alergie, astmę, choroby układu oddechowego, choroby oczu i nowotwory. Tym bardziej, że nasze przypuszczenia potwierdzają wyniki analiz laboratoryjnych. W 2007 roku notowano 2-krotne przekroczenie norm benzo(a)pirenu, w roku 2008 – 5-krotne, a w I kwartał 2009 roku to 17-krotne przekroczenie, a przecież jest to silnie rakotwórczy związek. Obecnie jesteśmy miastem, którego powietrze jest najbardziej zanieczyszczone tym związkiem w województwie zachodniopomorskim.</p> <p>Domagamy się niezapowiedzianej kontroli wszystkich 102 emitorów znajdujących się na terenie zakładu Kronospan na występowanie benzo(a)pirenu, formaldehydu i innych związków potencjalnie szkodliwych dla Środowiska.</p> <p>Podczas konsultacji społecznych dotyczących Programu Ochrony Powietrza dyrektor zakładu Kronospan</p>	<p>Patrz wyjaśnienie pkt. 1 - 24</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>zapewniał mieszkańców, że z kominów wydostaje się jedynie para wodna, a odpady firma sprzedaje. Nikt z urzędników tego nie zakwestionował, obecni na Sali byli również przedstawiciele Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie (skład „szczecineckiej pary wodnej” na podstawie Raportu podany został na wstępie naszego pisma). Sprzeciw wyrazili wyłącznie mieszkańcy. To, że w Projekcie Programu Ochrony Powietrza nie uwzględniono ograniczenia emisji z firmy Kronospan, uważamy za rzecz niedopuszczalną i nie zgadzamy się na zatwierdzenie programu w aktualnej formie.</p> <p>Alarmujemy, że nośnikiem benzo(a)pirenu jest pył zawieszony, którego część emisji w wysokości 536,504 ton rocznie (na pods. Raportu) pochodzi z terenu firmy Kronospan – tym samym ograniczenie emisji pyłu zawieszzonego powinno być niezbędnym elementem Programu Ochrony Powietrza.</p>	
Konsultacje społeczne 2010 r.		
Stanowisko SIS Terra dotyczące Programu Ochrony Powietrza dla strefy powiat szczecinecki.		
1.	<p>I. Poddany pod konsultacje społeczne program ochrony powietrza dla strefy Powiat Szczecinecki, w której został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu narusza § 9 pkt. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. nr 38, poz. 221). Zgodnie z tym przepisem programy, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 lit. b zawierają określenie:</p> <p>1) stref, na których są przekroczone poziomy docelowe arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu jako wskaźnika wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w powietrzu;</p> <p>2) źródeł, które przyczyniły się do wystąpienia tych przekroczeń;</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Program ochrony powietrza sporządzany jest na podstawie danych emisyjnych i meteorologicznych z roku, w którym pierwszy raz wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego bądź docelowego chociaż jednej substancji w powietrzu. Bazy emisji dla strefy powiat szczecinecki (powierzchniowe, punktowe, komunikacyjnej) zostały opracowane na podstawie analizy następujących dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, – wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska, – danych znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, – raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, – polityk, strategii, planów i programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, – opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza.

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>3) stosowanych w tych strefach niezbędnych środkach mających na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji, o których mowa w pkt 1, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów i dotyczą w szczególności głównych źródeł emisji; w przypadku instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego oznacza to stosowanie najlepszych dostępnych technik.</p> <p>Stowarzyszenie nie zgłasza zastrzeżeń co do ustaleń programu w zakresie pkt. 1. Jednocześnie Stowarzyszenie uważa, że w sposób rażący program narusza pkt. 2, czego bezpośrednim skutkiem musi być naruszenie pkt. 3.</p> <p>Interpretując wskazany przepis w zakresie pkt. 2 należy stwierdzić, że program powinien wskazywać rzeczywiste źródła, które przyczyniły się do wystąpienia przekroczeń. Dokonywanie ocen powinno mieć miejsce na podstawie wszelkich dostępnych danych. Analiza programu prowadzi natomiast do wniosku, że jego autorzy nie próbowali dokonać takich ustaleń, mimo że mieli dostęp do wszystkich danych. Ustalenie źródeł zanieczyszczenia powietrza w Szczecinku oparto na danych teoretycznych, bez uwzględnienia szczególnych danych i elementów charakterystycznych występujących w Szczecinku. Co istotne była one znane autorom programu jak również samemu marszałkowi województwa. Ich uwzględnienie przy sporządzaniu programu ochrony powietrza wydawało się być koniecznością. Faktyczne ich pominięcie, przesądza o tym, że program należy ocenić jako nieracjonalny – sprzeczny z zasadami wiedzy i logiki. W efekcie konsultowany dokument nie wskazuje na rzeczywiste źródła zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem w Szczecinku, a jest jedynie teoretycznym opracowaniem opartym na wybiórczych danych. Dziwi postawa autorów, a przede wszystkim</p>	<p>Wykonane na podstawie wszystkich dostępnych w trakcie opracowywania projektu danych (pozyskanych z WIOŚ, danych Urzędu Marszałkowskiego - tj. z informacji podmiotów wnoszących opłaty za korzystanie środowiska, informacji z pozwoleń i decyzji administracyjnych, danych Starostwa Powiatowego w Szczecinku, UM Szczecinek, danych GDDKiA o natężeniu ruchu oraz danych GUS) analizy, jako główną przyczynę przekroczeń wskazały emisję powierzchniową. W związku z powyższym przyjęte w programie działania naprawcze dotyczą głównie tego źródła emisji. W projekcie uwzględniono także dane zawarte w ekspertyzie wykonanej dla firmy Kronospan w zakresie benzo(a)pirenu, na potrzeby opracowania której wykonane zostały pomiary emisji B(a)P przez laboratorium posiadające akredytację. Wykonane na podstawie niniejszych danych szczegółowe analizy wskazują, iż udział Spółek w stężeniach benzo(a)pirenu w powiecie jest nieznaczny. Należy równocześnie zaznaczyć, iż wyniki pomiaru emisji benzo(a)pirenu z emitorów Spółek Grupy Krono wykonane przez WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli w II półroczu 2009 r. były niższe od danych przedstawionych w ekspertyzie wykonanej dla Kronospanu. Ponadto przepisy prawne nie nakładają na Marszałka obowiązku wykonywania pomiarów podczas opracowywania POP. Narzędziem niezbędnym do realizacji ustawowego zadania są natomiast obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu.</p> <p>W trakcie tworzenia programu naprawczego organizowane były spotkania dla zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli spółek Grupy Krono. Udział przedstawicieli niniejszych spółek miał na celu umożliwienie poznania stanowiska obu stron (tj. przedstawicieli SIS TERRA oraz przedstawicieli Spółek), co pozwoliło na przeprowadzenie rzetelnej dyskusji i wyjaśnienie poruszanych zagadnień.</p> <p>Zgodnie z przepisami prawa programy podlegają procesowi konsultacji społecznych, które umożliwiają wniesienie uwag i wniosków przez wszystkie zainteresowane strony. Przedstawiciele wszystkich zakładów przemysłowych, społeczeństwo, a także przedstawiciele władz lokalnych mogli zatem wnieść uwagi bądź wnioski do opracowanego programu.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>marszałka, którzy ostatecznie zignorowali w trakcie prac nad projektem argumenty Stowarzyszenia wskazujące na oczywiste błędy programu. Symptomatyczny jest udział w posiedzeniach komisji zajmującej się projektem Krzysztofa Aleksandrowicza – przedstawiciela zakładów Kronospan w Szczecinku – zakładów, których według autorów programu udział w emisji benzo(a)pirenu jest śladowy. Fakt ten jest o tyle niepokojący, że w pracach nad projektem nie brali udziału przedstawiciele innych zakładów przemysłowych ze Szczecinka, które – według autorów programu – są odpowiedzialne za znaczną emisję punktową.</p>	
2.	<p>II. Przechodząc do szczegółowych rozważań, w pierwszej kolejności wskazać należy, że wnioski programu okazują się ewidentnie błędne w związku ze stałym zwiększaniem stężenia benzo(a)pirenu w powietrzu po roku 2007. W tym miejscu należy przypomnieć, że rok 2007 był okresem, którego dotyczą ustalenia programu ochrony powietrza. W tym czasie stwierdzono, że stężenie tej substancji w powietrzu wynosiło 3,8 ng/m³, przy czym norma to 1 ng/m³. Według autorów programu za tak duże stężenie odpowiedzialna jest tzw. emisja powierzchniowa, a więc emisja indywidualna związana głównie z węglowym ogrzewaniem domów. Autorzy programu, a przez to i marszałek, pominieli natomiast wyniki z dwóch kolejnych lat, tj. roku 2008 w którym stężenie wyniosło 4,7 ng/m³ oraz z roku 2009, w którym stężenie wyniosło 8,2 ng/m³. Kilkukrotny wzrost stężenia tej niebezpiecznej substancji w ciągu dwóch lat przekonuje o tym, że istnieje inny czynnik wywołujący taki wzrost. Na pewno nie może to być emisja powierzchniowa. W tym okresie ilość domostw indywidualnie ogrzewanych spadła i jest to fakt znany zarówno twórcom programu, jak i marszałkowi. Nieprawidłowe jest więc wskazywanie na emisję powierzchniową jako przyczynę wysokiego stężenia benzo(a)pirenu. Gdyby tak było, konieczne byłoby</p>	<p>Wyjaśnienie W programie wykorzystano dane emisyjne i meteorologiczne za 2007, gdyż jest to wymóg prawny, który mówi, że program należy wykonać dla danych z roku, w którym pierwszy raz wystąpiło przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji. W przypadku strefy powiat szczecinecki, był to właśnie rok 2007.</p> <p>Na wysokość rejestrowanych stężeń mają wpływ warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, a także warunki meteorologiczne. Należy zaznaczyć, iż zdecydowany wzrost stężeń benzo(a)pirenu w powiecie szczecineckim miał miejsce w roku 2009, a więc w roku, w którym okres zimowy był chłodniejszy niż w roku 2008 i 2007. Na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń duży wpływ ma także wysokość warstwy inwersyjnej oraz udział wiatrów słabych o niskich prędkościach. Dla przykładu, w 2009 r., w porównaniu z rokiem 2008, w Szczecinku liczba dni z inwersją wzrosła z 96 do 153 dni (w tym w okresie zimy z 34 do 74 dni). Natomiast udział wiatrów słabych, nieprzekraczających 1,5 m/s, wzrósł w Szczecinku o 1,4% w porównaniu do roku 2008. Niewątpliwie miało to wpływ na wysokość rejestrowanych stężeń.</p> <p>Równocześnie należy zaznaczyć, iż wysokie stężenia benzo(a)pirenu rejestrowano w 2009 r. na terenie całego kraju (rys. 1). Na potwierdzenie tego faktu przedstawiamy wykres stężeń B(a)P w różnych miastach w Polsce w latach 2007/2008/2009 na tle wyników pomiarów ze Szczecinka. Występowanie wyższych wyników stężeń B(a)P jest związane z meteorologią (mroźne zimy), a tym samym z jakością i ilością spalanych paliw.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>stwierdzenie w latach 2008 i 2009 drastycznego wzrostu liczby domostw ogrzewanych węglem, co nie nastąpiło. Wnioski programu w tym zakresie należy uznać za błędne.</p> <p>Nieracjonalne i prowadzące do błędnych wniosków było sporządzanie w 2010 r. programu, który tłumaczy wysokie stężenie benzo(a)pirenu jedynie w roku 2007. Takie działanie marszałka, który wskazał właśnie taki zakres opracowania jest ewidentnym jego błędem. Przyjęcie programu w istniejącej wersji nie będzie uwzględniało znacznie zwiększonego - w porównaniu do 2007 r. - stężenia benzo(a)pirenu w dwóch latach kolejnych. Program będzie natomiast skutkował na długie lata – bo aż do roku 2020. Nie przewiduje się natomiast kolejnych programów wyjaśniających m.in. źródła przekroczeń za lata 2008 -2009. Wydaje się więc oczywiste stwierdzenie, że błędem było tworzenie długoterminowy programu, którego punktem odniesienia jest jedynie krótsza część okresu, w którym stwierdzono przekroczenia. Taki zabieg mógłby być do zaakceptowania jedynie w sytuacji gdyby w kolejnych latach nie doszło do wzrostu stężenia benzo(a)pirenu. Niestety w przypadku Szczecinka w latach 2008 i 2009 miał miejsce drastyczny wzrost i okoliczność ta była znana twórcom programu, a przede wszystkim marszałkowi, który zlecił jego wykonanie. Obecnie konsultowany projekt ewidentnie pomija okoliczności, które świadczyłyby, że przyjęte w nim wnioski końcowe są nieprawdziwe w zakresie źródeł powstania przekroczeń i sposobów osiągnięcia stężeń docelowych.</p>	 <p>Źródło: Oceny roczne jakości powietrza w poszczególnych województwach wystawione na stronach internetowych Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska.</p> <p>Z uwagi na znaczny wzrost zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem w 2009 r., a także mając na względzie wystąpienie przekroczenia w 2009 r. standardu jakości powietrza określonego dla pyłu PM10, w projekcie programu naprawczego dla strefy powiat szczecinecki rozszerzono zakres działań naprawczych o działania mające na celu także obniżenie emisji pyłu PM10. Mając na względzie fakt, iż dotrzymanie ustanowionej dla benzo(a)pirenu normy do 2013 r. jest zadaniem trudnym do wykonania z uwagi na rejestrowane w latach 2009-2010 wysokie stężenia benzo(a)pirenu, zdecydowano o wydłużeniu terminu realizacji POP do roku 2020. Pozwoli to na właściwe zaplanowanie szczegółowego harmonogramu realizacji zapisów programu. Należy pamiętać, iż zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska art. 94 ust. 2a – „marszałek województwa, co 3 lata, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw ochrony środowiska sprawozdanie z realizacji programów ochrony powietrza.” Zgodnie z zapisami wykonanego projektu programu przekazanie niniejszego sprawozdania jest poprzedzone wykonaniem okresowej analizy przebiegu jego realizacji. Umożliwi to podjęcie ewentualnych działań korygujących mających na celu osiągnięcie ustanowionej normy do roku 2020. Niniejsza analiza będzie wykonywana</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
		na podstawie prowadzonej inwentaryzacji i analizy bazy emisji z terenu powiatu szczecineckiego.
3.	<p>III. Konsultowany projekt w zakresie ustalenia emisji punktowej opiera się na deklaracjach zakładów przemysłowych. Przyjmuje się tutaj założenie, że deklaracje te zawsze są zgodne z rzeczywistością. Jest to założenie z ewidentnie błędne, sprzeczne z zasadami logiki. Z pewnością bowiem zakłady przemysłowe mogą przekazać dane niezgodne z rzeczywistością. Uznanie, że deklaracja zakładu jest zawsze prawdziwa, pozwalałoby ustalić jedynie tzw. prawdę formalną. Tymczasem celem programu ochrony powietrza w rozumieniu § 9 pkt. 2 rozporządzenia jest ustalenie prawdy materialnej, czyli inaczej rzeczywistych źródeł, które przyczyniły się do powstania przekroczeń. Oznacza to, że deklaracje zakładów przemysłowych należy oceniać krytycznie. Tak z pewnością należało postąpić w stosunku do zakładów Kronospan Szczecinek Sp. z o.o. i Kronospan Polska Sp. z o.o. Wynikało to z odczytów na stacjach pomiarowych zlokalizowanych w Szczecinku. Faktem jest, że zwiększony, a zazwyczaj drastycznie zwiększony, poziom benzo(a)pirenu miał miejsce, w dniach kiedy wiatr wiał z kierunku południowego lub południowo – wschodniego – a więc ze strony zakładów Kronospan. Zazwyczaj w tych dniach w atmosferze szczecineckiej znajdowały się nieznosne substancje odorowe, a mieszkańcy Szczecinka uskarżali się na problemy zdrowotne. Źródłem odorów z pewnością były zakłady Kronospan. W innych dniach przekroczenia benzo(a)pirenu z reguły nie miały miejsca. Fakt występowanie przekroczeń w dniach kiedy wiatr wiał ze strony zakładów powinien budzić co najmniej wątpliwości autorów programu. Tymczasem został on przez nich pominięty, pomimo pozytywnej o nim wiedzy. W swoisty sposób zostało to ukryte. Gdyby w swoich analizach autorzy opierali się na wynikach dziennych, a nie na średniej rocznej, z pewnością nie obciążaliby</p>	<p>Wyjaśnienie W programie uwzględniono wszystkie emitory B(a)P (w tym emisję z instalacji Borman) z terenu powiatu szczecineckiego, które zostały udostępnione przez właściwe organy zajmujące się ewidencją emisji z danego obszaru, a więc: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Urząd Miasta Szczecinek, Starostwo Powiatowe w Szczecinku oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. W programie uwzględniono także dane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zawarte w ekspertyzie, wykonanej na zlecenie Kronospanu (pomiar emisji B(a)P wykonało laboratorium posiadające akredytację), - z pomiarów wykonanych przez przedstawicieli WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli mającej miejsce w II półroczu 2009 r. <p>Należy równocześnie zaznaczyć, iż przepisy prawne nie nakładają na Marszałka obowiązku wykonywania pomiarów podczas opracowywania POP. Zgodnie z przepisami podstawą do opracowania programu naprawczego są wyniki oceny jakości powietrza z roku, w którym po raz pierwszy zarejestrowano przekroczenia (w przypadku powiatu szczecineckiego – roku 2007). Narzędziem niezbędnym do realizacji ustawowego zadania są natomiast obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu.</p> <p>Analiza wyników pomiarów stężeń B(a)P z 2007 roku prowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie, wskazuje (poniższy wykres), iż najwyższe stężenia B(a)P wystąpiły w okresie zimnym, co jest bezpośrednio związane z sezonem grzewczym. Potwierdza to wniosek autorów programu, że za przekroczenia poziomu docelowego B(a)P w Szczecinku odpowiedzialna jest przede wszystkim emisja powierzchniowa, której nie ma w okresie ciepłym, a zakłady przemysłowe pracują i emitują zanieczyszczenia przez cały rok.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>odpowiedzialnością za przekroczenie norm gospodarstw domowych. Absurdalny bowiem byłby wniosek, że emisja powierzchniowa skutkująca przekroczeniem norm ma miejsce jedynie w poszczególnych dniach w zależności od kierunku wiatru. Takiego wniosku nie uzasadnia bowiem położenie budynków ogrzewanych indywidualnie względem stacji pomiarowych. Z drugiej strony przyjęcie nawet takiego wniosku musiałyby się wiązać z głębszym tego uzasadnieniem przez autorów programu. Oczywiście uzasadnienia tego nie ma, ponieważ autorzy odnosili się do średniorocznych danych, nie zauważając – mimo pozytywnej wiedzy – ewidentnych reguł rządzących przekroczeniami benzo(a)pirenu w powietrzu, a które mogłyby tłumaczyć w inny sposób źródło przekroczeń.</p> <p>W ocenie Stowarzyszenia program ochrony powietrza nie uwzględnia danych, których wynikałoby, że źródło zwiększonej emisji benzo(a)pirenu jest gdzieś indziej niż wynika z obecnej wersji programu. Oczywiście jego autorzy nie musieli prowadzić własnych badań mających na celu wyjaśnienie opisanej zależności. Takie badania powinny być jednak zostać przeprowadzone przez marszałka województwa zachodniopomorskiego, który w tej sprawie, podobnie jak w wielu innych jeśli chodzi o „problem szczecinecki”, zachował się w sposób bierny.</p> <p>W tej części rozważań należy dodać ponadto, że program ochrony powietrza nie uwzględnia danych o emisji benzo(a)pirenu ze spalarni Bormann I i Bormann II. W przekonaniu Stowarzyszenia, z uwagi na spalany tam materiał i niską temperaturę jego spalania, są to miejsca, z których musi być emitowany benzo(a)piren. Nieuwzględnienie tych instalacji, które było wynikiem bezkrytycznego przyjęcia danych formalnych o emisji, musi skutkować przyjęciem, że sam program zawiera błędne wnioski.</p>	<p style="text-align: center;">Wyniki pomiarów B(a)P w Szczecinku</p> <p>Źródło: seria pomiarowa B(a)P za rok 2007 ze stacji znajdującej się w Szczecinku przy ulicy Artyleryjskiej, otrzymana z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
4.	<p>IV. W ocenie Stowarzyszenia marszałek województwa zachodniopomorskiego naruszył dodatkowo art. 91 ust. 7 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z tym przepisem dla stref, w których został przekroczony poziom dopuszczalny albo poziom docelowy więcej niż jednej substancji w powietrzu, można sporządzić wspólny program ochrony powietrza dotyczący tych substancji. Z uwagi na fakt, że w powiecie szczecineckim został przekroczony dopuszczalny poziom pyłu PM10, również w tym zakresie zostało zlecone przez marszałka sporządzenie programu ochrony powietrza. Ponieważ istnieje ścisła zależność pomiędzy stężeniem benzo(a)pirenu a pyłu PM10, który jest nośnikiem tej pierwszej substancji wydaje się, że racjonalne było sporządzenie jednego wspólnego programu. Tak się jednak nie stało, co w przekonaniu Stowarzyszenia, decyduje o elementarnych wadach programu dotyczącego benzo(a)pirenu. Wynika to z faktu, że zakłady Kronospan w Szczecinku mają pozwolenie na olbrzymią – nieporównywalną do innych zakładów i gospodarstw domowych - emisję pyłu PM10 do powietrza. Przekroczenia stężeń tego pyłu w poszczególnych dniach pokrywają się z przekroczeniami benzo(a)pirenu. Rozdzielenie tych dwóch programów było więc kolejnym fatalnym w skutkach błędem marszałka. Niestety jest to kolejne działanie marszałka na niekorzyść szczecineckiej społeczności lokalnej.</p>	<p>Wyjaśnienie Informuję, iż mając na uwadze złożoność problemu zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem i pyłem zawieszonym PM10 w strefie powiat szczecinecki, a także z uwagi na duże zainteresowanie władz lokalnych i społeczeństwa szczecineckiego, po wycofaniu projektu programu naprawczego z obrad Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego, Marszałek wystąpił do Ministra Środowiska z pytaniem czy istnieje możliwość opracowania jednego wspólnego programu dla strefy powiat szczecinecki w zakresie benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszzonego PM10. Zgodnie z opinią Ministra Środowiska, mając na względzie protesty mieszkańców miasta Szczecinek oraz interwencje Parlamentarzystów w zakresie problemu przekraczania norm jakości powietrza w mieście Szczecinek, nie jest możliwym opracowanie wspólnego programu naprawczego. Opracowanie wspólnego programu według Ministra Środowiska przyczyniłoby się bowiem do znacznego opóźnienia terminu realizacji programu w zakresie benzo(a)pirenu, a więc uniemożliwiłoby rozpoczęcie realizacji działań mających na celu obniżenie wysokości stężeń B(a)P przed 2013 r.</p>
5.	<p>V. Reasumując powyższe rozważania należy potwierdzić, że konsultowany program ochrony powietrza jest opracowaniem uwzględniającym tylko wybiórcze dane. Pozostałe, wyżej opisane, zostały pominięte przez autorów programu, mimo że posiadali o nich pozytywną wiedzę. Ich uwzględnienie musiałoby prowadzić do odmiennych wniosków, niż te które zostały przyjęte. W ocenie Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych Terra program w tym kształcie, który zakłada wieloletnie</p>	<p>Wyjaśnienie Wszystkie udostępnione autorom programu dane zostały uwzględnione w programie. Żadne dane emisyjne dotyczące strefy nie zostały pominięte ani zatajone. Dane zostały zgromadzone zgodnie z obowiązującym prawem (rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221 §6 pkt. 7)):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, - wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska,

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	działanie, zagraża zdrowiu i życiu mieszkańców Szczecinka i okolic, ponieważ jego skutki odnoszą się sfer, które nie są związane ze źródłami zanieczyszczenia powietrza.	<ul style="list-style-type: none"> - danych znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, - raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, - polityk, strategii, planów i programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, - opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza. <p>Powyższe dokumenty otrzymano z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, Urzędu Miasta Szczecinek oraz Starostwa Powiatowego w Szczecinku.</p>
Stowarzyszenia TERRA – uwagi ogólne		
6.	Znaczną część dokumentu programu POP stanowią zupełnie zbędne informacje (nieprzydatne a wręcz pogarszające jego czytelność i percepcję) z punktu widzenia odbiorcy i wdrażającego. I tak naszym zdaniem, podanie szczegółowego opisu użytego narzędzia i jego możliwości – programu realizującego model CALMET/CALPUFF wraz z informacją meteorologiczną pochodzącą z mezoskalowego modelu meteorologicznego ARW-WRF, to próba odwrócenia uwagi od braku precyzyjnego opisu przyjętych założeń oraz użytych danych (właśnie je należało przedstawić szczegółowo tak by istniała możliwość niezależnej weryfikacji). Program wraz z rozszerzeniami jest rzeczywiście właściwym i najlepszym narzędziem w tym i w innych przypadkach, ale wyniki są tyle warte, na ile wprowadzone dane są wiarygodne i nie zawierają błędów. Z kolei informacje na temat bezrobocia, to wywieranie nacisku na decydentów, sugerowanie, że być może właśnie z tego powodu należałoby wykazać więcej tolerancji. Epatowanie adresata projektu programem zbędnymi informacjami oraz pomijanie istotnych ma na celu odwrócenie jego uwagi od meritum problemu. To usprawiedliwianie głównego truciela poprawiającego swoją pozycję konkurencyjną na rynku przez obniżanie kosztów produkcji kosztem środowiska oraz zdrowia	<p>Wyjaśnienie.</p> <p>Opis modelu meteorologicznego oraz modelu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń zawarto w dokumentacji w celu wyjaśnienia zasady działania tych modeli oraz w celu zapoznania czytelników, w jaki sposób program ochrony powietrza jest konstruowany, jak wykorzystywane są wszystkie niezbędne do obliczeń dane oraz w jaki sposób uzyskuje się rozkłady przestrzenne zanieczyszczeń na danym obszarze.</p> <p>Program zawiera szczegółowy opis, w jaki sposób oraz z jakich źródeł są uzyskiwane dane wejściowe do modelu, czyli bazy emisji punktowej, powierzchniowej, komunikacyjnej oraz dane meteorologiczne. Wszystkie powyższe informacje zostały wykorzystane w obliczeniach dla strefy powiat szczecinecki. Zgromadzono je zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221 §6 pkt. 7):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, - wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska, - danych znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, - raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, - polityk, strategii, planów i programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, - opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza. <p>Powyższe dokumenty otrzymano z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, Urzędu Miasta Szczecinek, Starostwa Powiatowego w Szczecinku.</p>

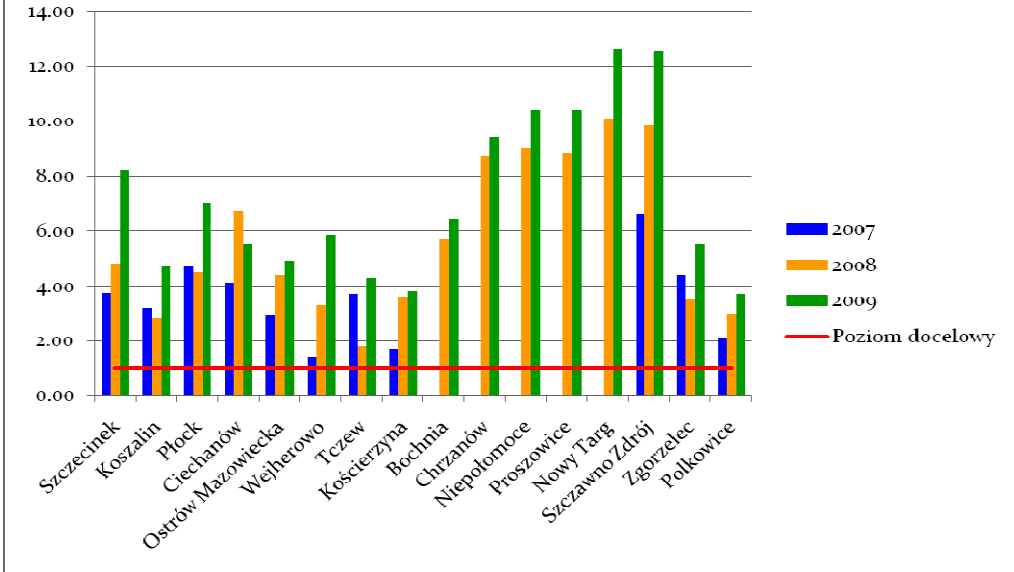
Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
7.	<p>i życia mieszkańców powiatu szczecineckiego.</p> <p>Wykonawca projektu programu POP w żaden sposób nie odniósł się do opracowanego w tym samym czasie w 2009 roku, przez ten sam zespół autorów, dokumentu „DIAGNOZA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA PYŁEM ZAWIESZONYM PM10 w powiecie szczecineckim”, chociaż wiadomo, że zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym pozostaje w ścisłym związku z wielkością zanieczyszczenia B(a)P. Za wyjątkiem jedynego stwierdzenia zawartego w programie POP:</p> <p><i>...Do obliczeń rozkładu stężeń zanieczyszczeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na obszarze poszczególnych stref użyto modelu CALMET/CALPUFF. Obliczenia wykonano w oparciu o uzupełnioną bazę emisji i dane meteorologiczne za 2007 rok. ...</i></p> <p>Jest to o tyle istotne, że z tego właśnie dokumentu diagnozy wynika, że:</p> <p><i>...Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM10 wyznaczonych poprzez modelowanie wskazuje, że emisja z emitorów punktowych jest dość znaczącym problemem na terenie powiatu szczecineckiego. Najwyższe stężenia pyłu zawieszonego PM10 występują w mieście Szczecinku....</i></p> <p>oraz:</p> <p><i>...Szczegółowej analizie poddano stężenia pyłu zawieszonego PM10 pochodzące z emitorów zlokalizowanych na terenie zakładu KRONOSPAN. Zakład ten wyróżnia się największymi sumami emisji pyłu zawieszonego PM10 w Szczecinku, w związku z czym może być odpowiedzialny za wysokie stężenia pyłu....</i></p> <p>i tutaj pojawia się wątpliwość. Jak to jest naprawdę z emisją punktową B(a)P z 12 emitorów na terenie zakładu KRONOSPAN spośród 24 zidentyfikowanych w Szczecinku (w ogóle na terenie powiatu szczecineckiego wyselekcjonowano uznaniowo 66 emitorów punktowych bez przypisania im mocy, wprost</p>	<p><u>Wyjaśnienie.</u></p> <p>W tym przypadku należy zaznaczyć, iż sporządzona diagnoza wykazała, iż w Szczecinku najwyższe udziały w stężeniach PM₁₀ ma emisja powierzchniowa (z ogrzewania indywidualnego). Sumy emisji punktowej PM10 w Szczecinku są wysokie (stanowią aż 73% całkowitej emisji z terenu miasta), jednak nie przekłada się to jednoznacznie na równie wysokie stężenia PM10 pochodzące od tego typu emisji. Jest to związane z charakterem emisji (emisja zorganizowana, wysoki emitor, zastosowanie technik odpylania); inne są również warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.</p> <p>Benzo(a)piren jest rzeczywiście związany z pyłem zawieszonym PM10, jednak należy pamiętać, iż powstaje w wyniku niecałkowitego spalania paliw stałych. Natomiast pył PM10 pochodzi również ze źródeł niezwiązanych z emisją ze spalania paliw, czyli z procesów technologicznych, produkcyjnych jak również z emisji niezorganizowanej (takiej jak hałdy, składowanie, magazynowanie materiałów sypkich itp.). Oznacza to, że ze wzrostu stężeń pyłu PM10 nie musi wynikać wzrost stężeń B(a)P zawartego w pyłe.</p> <p>Wysokie moce energetyczne zainstalowane w zakładach grupy KRONO nie przekładają się w jednoznaczny sposób na wysokie stężenia B(a)P, kiedy zakłady przestrzegają reżimów technologicznych, gdyż zgodnie z literaturą, wskaźniki emisji B(a)P ze spalania drewna ze źródeł technologicznych są bardzo niskie (w porównaniu ze wskaźnikami emisji ze spalania paliw stałych w gospodarstwach domowych).</p> <p>W programie uwzględniono wszystkie emitory B(a)P z terenu powiatu szczecineckiego, które zostały przekazane wykonawcy przez właściwe organa zajmujące się ewidencją emisji z danego obszaru, czyli: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Urząd Miasta Szczecinek, Starostwo Powiatowe w Szczecinku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>wskazującej na emisję w związku z zużyciem niezbędnych ilości określonego paliwa, bowiem w tym przypadku kryterium prawne wyboru jest jednoznaczne – wszystkie o mocy powyżej 1[MW] nadzorować powinien WIOŚ)? Niejasny i niejawny sposób przedstawienia informacji o emitorach punktowych musi budzić wątpliwości, co do intencji autorów projektu programu POP w powiecie szczecineckim. W naszej ocenie emisja B(a)P ze źródeł punktowych w Szczecinku została zaniżona z uwagi na następujące fakty:</p> <p>1) w zakładach grupy KRONO w Szczecinku zainstalowano największe moce energetyczne w powiecie szczecineckim, rzędu 80[MW] a nawet ponad 100 [MW], jeśli uwzględnić specjalny palnik wielomediowy, przy pomocy którego spala się pyły ze szlifowania płyt.</p> <p>2) wg naszej oceny są to moce wyraźnie wyższe od pozostałych punktowych źródeł w całym powiecie. W samym Szczecinku wg naszej oceny, moc wyselekcjonowanych pozostałych 12 emiterów to co najwyżej połowa mocy zainstalowanych na terenie zakładów grupy KRONO.</p> <p>3) łączna moc pozostałych urządzeń grzewczych w gospodarce komunalnej Szczecinka zaliczonych do emisji powierzchniowej to około 20[MW] (z informacji zawartych w projekcie POP około 60% zasobów korzysta z ciepła wytwarzanego centralnie w MEC-u) i jest wysoce nieprawdopodobne, mimo mniej korzystnych wskaźników emisji B(a)P dla takiego wytwarzania ciepła, aby ich udział wynosił aż ...59.64% całkowitej emisji z terenu miasta. ... jak podano w projekcie POP.</p> <p>Przed przyjęciem programu POP stanowczo zalecamy lekturę dokumentu „DIAGNOZA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA PYŁEM ZAWIESZONYM PM10 w powiecie szczecineckim”, dokumentu również powstałego na zamówienie Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie. Prawda, jakie podobne</p>	

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	są te dokumenty a jednocześnie różne.	
8.	<p>Należy mieć naszym zdaniem na uwadze to, że zarówno prowadzone pomiary jak wykonane obliczenia symulacyjne niedoszacowują rzeczywistą emisję B(a)P. Bowiern w rzeczywistości, w przypadku pomiarów pomijany jest B(a)P uwalniający się wprost do powietrza atmosferycznego a mierzony jest wyłącznie zawarty w pyłe PM10 z pominięciem również drobniejszych frakcji PM2.5. Jak czytamy w dokumencie POP:</p> <p><i>...Do obliczeń rozkładu stężeń zanieczyszczeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na obszarze poszczególnych stref użyto modelu CALMET/CALPUFF. Obliczenia wykonano w oparciu o uzupełnioną bazę emisji i dane meteorologiczne za 2007 rok. ...</i></p> <p>Co również dowodzi niedoszacowania wartości obliczonych.</p>	<p>Wyjaśnienie. Definicja emisji i imisji: Emisja - wprowadzanie bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody lub gleby: substancji bądź energii takich jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne. Imisja - ilość danego zanieczyszczenia pyłowego lub gazowego w jednostce objętości powietrza (inaczej: stężenie zanieczyszczeń lub poziom substancji w powietrzu). Pomiary wykonywane przez WIOŚ w Szczecinie pokazują imisję (stężenia w powietrzu, a nie emisję) B(a)P w pyłe PM10, gdyż taki jest wymóg prawny – należy mierzyć stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10) i w tym przypadku nie można mówić o niedoszacowaniu. Możliwe natomiast jest niedoszacowanie emisji B(a)P, o czym jest mowa w programie, jednak dotyczy to przede wszystkim emisji powierzchniowej i komunikacyjnej. W przypadku emisji punktowej B(a)P, jeśli zakłady przemysłowe przestrzegają reżimów technologicznych, to emisja B(a)P jest wówczas niewielka. W programie wykorzystano dane emisyjne i meteorologiczne za 2007, gdyż jest to wymóg prawny, który mówi, że program należy wykonać dla danych z roku, w którym pierwszy raz wystąpiło przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji. W przypadku strefy powiat szczeciński, był to właśnie rok 2007.</p>
9.	<p>Bardzo symptomatyczne jest stwierdzenie zawarte w projekcie planu POP:</p> <p><i>... W celu określenia tego typu programu spotykamy się z dwoma podstawowymi problemami. Pierwszy i zasadniczy problem wiąże się z wartością poziomu odniesienia dla benzo(a)pirenu. Z wykonanych analiz wynika, iż stosunek emisji B(a)P oraz emisji pyłu PM10 zinwentaryzowanej na terenie Polski wynosi około 0,00016, podobnie ma się to dla emisji zinwentaryzowanych w poszczególnych strefach. Równocześnie stosunek wartości średniorocznej poziomu odniesienia B(a)P i poziomu dopuszczalnego PM10 wynosi 0,000025. Oznacza to, że wartości normatywne dla B(a)P są około 6-cio krotnie ostrzejsze niż dla pyłu zawieszonego PM10. Przyjęcie tak ostrej wartości odniesienia wiąże się głównie ze szczególnie szkodliwym oddziaływaniem B(a)P na zdrowie człowieka. Równocześnie należy stwierdzić, iż</i></p>	<p>Wyjaśnienie. Stwierdzenie autorów programu jest prostym obliczeniem matematycznym porównującym normy istniejące dla B(a)P i PM10, z którego jednoznacznie wynika, iż normy dla B(a)P są ostrzejsze niż dla PM10. Autorzy absolutnie nie kwestionują obowiązujących norm, jednak nie ulega wątpliwości, że dotrzymanie tych norm w Polsce jest bardzo trudne, ze względu na politykę energetyczną państwa, która oparta jest przede wszystkim na paliwach stałych (głównie węglu).</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>w warunkach polskich dotrzymanie powyższej normy jest praktycznie nierealne. ...</p> <p>świadczące o braku obiektywizmu autorów programu POP. Kwestionując zasadność przyjętych normatywów wyciągają oni zgoła błędny wniosek: ... Oznacza to, że wartości normatywne dla B(a)P są około 6-cio krotnie ostrzejsze niż dla pyłu zawieszonego PM10. ... My uważamy wręcz przeciwnie, że wartości normatywne dla B(a)P są właściwe i adekwatne do zagrożenia. Bardziej liberalne wymagania w stosunku do pyłu zawieszonego PM10 spowodowane są faktem, że jest on nie tylko nośnikiem B(a)P a wiele pyłów jest neutralna chemicznie. Nie można w ten przewrotny sposób wyciągać wnioski odnośnie B(a)P, które towarzyszy głównie spalaniu paliw organicznych oraz węgla kamiennego. Na przykład źródłem pylenia są cementownie, zakłady wydobywcze surowców mineralnych, niektóre procesy technologiczne, jak np. rozdrabnianie, cięcie i szlifowanie mechaniczne, zabiegi agrotechniczne, kwitnienie roślin (traw, drzew) itp.</p>	
10.	<p>Obok „ogólnie słusznych” zaleceń POP dla powiatu szczecineckiego a w szczególności Szczecinka, autorzy zamieścili cały szereg szczegółowych, odnoszących się do konkretnej lokalizacji i sytuacji. O ile te pierwsze z powodzeniem można wdrażać gdziekolwiek, w dowolnym mieście, gdyż rzeczywiście mogą poprawić sytuację, to wątpliwości budzi skuteczność i celowość tych drugich. Podstawą są tu, bowiem niewiarygodne, ze względu na przedstawione tu zastrzeżenia, wyniki symulacji ze zmanipulowanymi danymi.</p>	<p>Wyjaśnienie. Dane emisyjne do programu zostały zebrane zgodnie z obowiązującym prawem i wszystkie zostały uwzględnione w programie. Wykonane obliczenia modelowe jako główną przyczynę występujących przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w Szczecinku wskazały emisję powierzchniową. W związku z powyższym zgodnie z zapisami prawa przyjęte w programie działania naprawcze dotyczą głównie ww. źródła emisji.</p>
Stowarzyszenia TERRA – uwagi szczegółowe		
11.	<p>Program POP posługuje się bliżej nieokreślonym pojęciem niepełnego spalania paliw, jako źródła B(a)P. W praktyce funkcjonują zdefiniowane pojęcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spalania niezupełnego – w pozostałościach procesie znajduje się wciąż niedopalone paliwo (spalany materiał), 	<p>Wyjaśnienie. Autorzy mieli na myśli spalanie niecałkowite, które w praktyce jest również określane jako niepełne spalanie.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<ul style="list-style-type: none"> spalania niecałkowitego – w odniesieniu np. do węgla C (podstawowy obok wodoru H, składnik paliw) oznacza to obecność w spalinach nie tylko CO₂, ale również produktu pośredniego, jakim jest CO oraz podobnie w odniesieniu do pozostałych składników paliw, kiedy ze względu na deficyt tlenu oraz zbyt niskie temperatury w strefach poza płomieniem ma miejsce wytłewanie (piroliza). <p>Ma na to wpływ konstrukcja pieca/kotła, jak i sposób jego eksploatacji. Jak sądzę, autorzy programu to właśnie mieli na myśli pisząc o niepełnym spalaniu. Odrębny problem to spalanie odpadów komunalnych a szczególnie tych nieposegregowanych.</p>	
12.	<p>Program POP posługuje się przestarzałymi danymi z roku 2007 (co w pewnym sensie jest uzasadnione, gdyż odnosi się do czasu, w którym stwierdzono przekroczenia a i dane statystyczne publikowane są z jeszcze większą zwłoką). Nie miałyby to jednak większego znaczenia gdyby poziom B(a)P pozostawał na podobnym poziomie przez kolejne lata. Jednak w latach 2008 i 2009 poziom B(a)P w Szczecinku znacząco rośnie. Dlatego pochopne wyciąganie wniosków programowych w oparciu o statyczny obraz sprzed lat jest mocno ryzykowne zważywszy na koszty, które głównie chce się przerzucić na lokalną społeczność.</p>	<p>Wyjaśnienie. Programy ochrony powietrza określone na mocy art. 91 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150, Nr 111, poz. 708), sporządzane są dla stref, dla których, w bieżącej ocenie stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego bądź docelowego danej substancji. Program określa się dla danych emisyjnych i meteorologicznych z roku, w którym pierwszy raz wystąpiło przekroczenie. Wyższe wyniki pomiarów stężeń B(a)P dla lat 2008 i 2009 są obserwowane w miastach w całej Polsce, co jest głównie związane z meteorologią (mroźne zimy), a tym samym z jakością i ilością spalanych paliw w gospodarstwach domowych. Na potwierdzenie tego faktu przedstawiamy wykres stężeń B(a)P w różnych miastach w Polsce w latach 2007/2008/2009 na tle wyników pomiarów ze Szczecinka.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
		 <p>Zródło: Oceny roczne jakości powietrza w poszczególnych województwach wystawione na stronach internetowych Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska.</p>
13.	<p>Z treści programu wynika odmienny sposób szacowania danych do symulacji emisji powierzchniowej w pasie 30 [km] wokół powiatu szczecineckiego oraz na jego terenie. Mianowicie możemy przeczytać: <i>...Emisja powierzchniowa poza powiatem szczecineckim została wyznaczona na podstawie liczby ludności w miejscowościach oraz informacji o sposobach ogrzewania mieszkań w poszczególnych powiatach i gminach, uzyskanej z Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie. ...</i> a z drugiej strony czytamy: <i>...W gminach powiatu szczecineckiego emisję powierzchniową wyznaczono na podstawie: liczby ludności w miejscowościach, informacji</i></p>	<p>Wyjaśnienie. Bardziej ogólnie potraktowano emisję z pasa 30 km wokół powiatu, gdyż ma ona znacznie mniejszy wpływ na stężenia niż emisja z badanej strefy. Natomiast wyznaczona emisja powierzchniowa z powiatu szczecineckiego naszym zdaniem może być raczej niedoszacowana niż przeszacowana, gdyż brak jest szczegółowych informacji o sposobie ogrzewania mieszkań w mniejszych miejscowościach, a informacje statystyczne mogą raczej zaniżać niż zawyżać wielkości emisji. W związku z tym, że stacja pomiarowa wykazała przekroczenia poziomu docelowego B(a)P w Szczecinku, emisję z miasta poddano uszczegółowieniu. Wynika to również z faktu, iż w miastach dostępne są bardziej szczegółowe informacje o sposobach ogrzewania mieszkań. Emisję powierzchniową w Szczecinku wyznaczono na podstawie następujących obowiązujących dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>o powierzchni mieszkań na osobę, informacji o powierzchni mieszkań ogrzewanych centralnie indywidualnie oraz ogrzewanych indywidualnie piecami.</p> <p>O ile w pierwszym przypadku można by zaakceptować sposób szacowania, to w drugim przypadku pozorne uszczegółowienie oszacowania (o informacje o powierzchni mieszkań) prowadzi do przeszacowania wielkości emisji powierzchniowej, nie tylko w stosunku do wspomnianego pasa 30 [km], ale w ogóle. Wyjaśnię to na przykładzie gminy Borne Sulinowo, dla której wykonywałem wraz ze studentami audyt energetyczny w trakcie przygotowywania w 2003 r. założeń do planu zaopatrzenia gminy i miasta w energię. Przede wszystkim, ze względu na charakter użytkowania budynków wiejskich (agroturystyka) mają one znaczne nieogrzewane i niewykorzystywane w okresie zimowym powierzchnie. W południowo-zachodniej części gminy praktycznie działalność rolnicza została wygaszona na rzecz dotowanego odłogowania lub zalesienia gruntów. Gęstość zaludnienia gminy jest szacowana na niecałe 19 osób na km². Zaś teren wskazany w raporcie, jako obszar o podwyższonej emisji B(a)P, zamieszkuje co najwyżej kilkaset ludzi w 3 przysiółkach i 2 niewielkich wioskach. Od lat ich mieszkańcy ogrzewają się głównie drewnem i inną biomasą. Nie wykluczam tego, że spalają własne odpady komunalne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Informacje o liczbie i lokalizacji odbiorców podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej (Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Szczecinku), - Informacje o sposobach ogrzewania mieszkań z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Szczecinku, - Wizja lokalna przeprowadzona na terenie miasta przez pracowników B.S.P.i P. Ekometria Sp. z o.o., - Informacja statystyczna ze spisu powszechnego pochodząca z Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.
14.	<p>W pierwotnym tekście projektu POP znajdujemy niezrozumiałe i całkowicie wykluczające się informacje: <i>...Powyższe informacje pozwoliły na określenie emisji powierzchniowej w miejscowościach powiatu szczecineckiego. Wielkość emisji wynosi 834.7 Mg/rok, co stanowi 41% całkowitej emisji z terenu powiatu. Oszacowano, że wielkość emisji powierzchniowej stanowi 69% (88.4 kg/rok) całkowitej emisji z terenu powiatu. ...</i> co skłania do postawienia pytań:</p>	<p>Wyjaśnienie. Stwierdzenie: „Wielkość emisji wynosi 834.7 Mg/rok, co stanowi 41% całkowitej emisji z terenu powiatu” jest stwierdzeniem błędnym, które usunięto z dokumentu. Poprawna jest wielkość emisji powierzchniowej B(a)P z terenu powiatu szczecineckiego wynosząca 88.4 kg/rok (co stanowi 69% emisji całkowitej z terenu powiatu), natomiast udział 59% odnosi się do procentowego udziału emisji powierzchniowej B(a)P w całkowitej emisji z terenu miasta Szczecinka, która wyniosła 25,7 kg/rok.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<ul style="list-style-type: none"> • ile procent 41, 69, czy może 59 jak to podano w poprawionej wersji? • jaka jest prawdziwa wielkość emisji 834.7[Mg/rok], czy też może 88.4[kg/rok] = 0.884[Mg/rok]? <p>i podstawową wątpliwość co do rzetelności i wiarygodności wyników modelowania i płynących stąd zaleceń programu POP.</p>	
15.	<p>Zakłada się, że oceniana wersja programu POP spowoduje po wdrożeniu ograniczenie poziomu B(a)P docelowo o 50% do 2020 roku. Oznacza to, że dla stwierdzonego poziomu 8,2 [ng/m³] w 2009 roku, nie osiągniemy po tym czasie nawet poziomu, jaki zarejestrowano w 2007 roku, czyli 3,7 [ng/m³]. Proszę z nas nie żartować!</p>	<p>Wyjaśnienie. W obliczeniach modelowych do wyznaczenia emisji B(a)P z emisji powierzchniowej użyto wskaźnika emisji dla dobrej jakości węgla oraz suchego drewna. Natomiast obserwowany w Polsce w latach 2008, 2009 oraz początku 2010 roku znaczny wzrost stężeń B(a)P przy spadku temperatur w sezonie zimnym może oznaczać, iż do ogrzewania stosowane są paliwa niskiej jakości (m.in. gorszy jakościowo węgiel, mokre drewno jak również odpady), dla których trudno jest określić wskaźniki emisji, a właściwe w literaturze takich wskaźników brak. W związku z powyższym można oczekiwać, iż obniżenie emisji powierzchniowej poprzez likwidację ogrzewania paliwami stałymi może przyczynić się do większej redukcji stężeń B(a)P niż jest to oszacowane w Programie.</p>
16.	<p>NASZA DIAGNOZA I OCENA SYTUACJI</p> <p>Mimo ograniczonego dostępu do informacji o skutkach środowiskowych działalności firm grupy KRONO w Szczecinku, szczególnie od około 2006 roku tzn. od czasu oddania do użytku kotłów f-my Bormann (wg Związku Powiatów Polskich ZPP największa tego typu inwestycja energetyczna w Polsce uruchomienia kotłów na biomasę współfinansowana ze środków pomocowych UE. Jest symptomatyczne, że w tym samym czasie w Bornem Sulinowie postawiono 2 prototypowe kotły Tromatic o łącznej mocy 12[MW] na biomasę, w rzeczywistości jednak bardziej przystosowane do spalania odpadów niż biomasy. Inwestycja ta również była współfinansowana ze środków UE i stała się, ze względu na sposób jej przeprowadzenia, główną przyczyną gigantycznego zadłużenia gminy – najbardziej zadłużona, wg „Rzeczypospolitej”, gmina w Polsce.). Z danych ZPP</p>	<p>Wyjaśnienie. Wszystkie udostępnione autorom programu dane zostały uwzględnione w programie. Żadne dane emisyjne dotyczące strefy nie zostały pominięte ani zatajone. Dane zostały zgromadzone zgodnie z obowiązującym prawem (rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221 §6 pkt. 7): Powyższe dokumenty otrzymano z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, Urzędu Miasta Szczecinek, Starostwa Powiatowego w Szczecinku. Mając na uwadze fakt, że program, zgodnie z ustawą jest konstruowany dla konkretnego zanieczyszczenia powietrza, w tym przypadku B(a)P, którego poziom docelowy został przekroczony, nie jest możliwym odniesienie się w nim do kwestii związanych z innymi uciążliwościami generowanymi przez Spółki Grupy Krono. Kwestie te są natomiast przedmiotem prowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego odrębnych postępowań administracyjnych.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>wynika, że w ten sposób powiat szczecinecki zdecydowanie przoduje w Polsce pod względem produkcji energii cieplnej z tzw. biomasy). W rzeczywistości w kotłach Bormann spalane są nielegalnie odpady produkcyjne zawierające obok biomasy niebezpieczne związki chemiczne. Jeszcze bardziej niebezpieczne są zapyłone spaliny, które w szczególności zawierają niewyczuwalny B(a)P, drażniąco działający na śluzówki formaldehyd, ale także, dioksyny i furany – związki charakterystycznie występujące przy niewłaściwym spalaniu substancji zawierających węgiel C pochodzenia organicznego. Nie jest prawdą by stosowano tam jakiegokolwiek filtry pochłaniające niebezpieczne substancje. Ich głównym nośnikiem są emitowane pyły częściowo usuwane ze spalin przez nieefektywne filtry cyklonowe. Tego typu filtry są zupełnie nieprzydatne do separacji pyłów materiałów o niskim ciężarze właściwym ze względu na sposób ich działania. Niskie kominy kotłów zainstalowanych na terenie firm grupy KRONO w Szczecinku dodatkowo pogarszają lokalnie, zależnie od kierunku wiatrów, sytuację w mieście. Wyższych kominów nie postawiono ze względów na oszczędności inwestycyjne oraz wspomniany już wyżej niski ciężar właściwy spalanych materiałów. Wyższe kominy to jednocześnie wyższy „ciąg kominowy”, zwiększający podciśnienie w komorze spalania, unoszenie spalanych materiałów w komin i na zewnątrz a więc zagrożenie pożarowe. Nie jest, zatem prawdą, że sytuację będzie można poprawić podwyższając kominy i zwiększając emisję na większy przyległy obszar. Zastosowane tam rozwiązania są tak prostackie i prymitywne technicznie, że wiedza polskiej kadry technicznej już na poziomie sprzed 50 lat, dawała gwarancje uniknięcia takich błędów. Rozwiązania problemu B(a)P, ale i innych szkodliwych i uciążliwych oddziaływań należy szukać gdzie indziej. Przed wszystkim domagamy się</p>	

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	przestrzegania obowiązującego w Polsce prawa!	
<i>Uwagi mieszkańców Szczecinka przesłane wraz z artykułem, dokumentacją zdjęciową oraz prezentacją</i>		
17.	<p>Po przeanalizowaniu projektu pragnę stwierdzić, że niewłaściwie określone są źródła zanieczyszczenia i w związku z tym nie doprowadzi on do poprawy powietrza w powiecie Szczecineckim.</p> <p>Według mnie głównym źródłem zanieczyszczenia są emisje z zakładów Kronospan Polska i Kronospan Szczecinek. Zawsze, gdy w Trzesiece odczuwalny jest charakterystyczny dla Kronospanu odór wyniki za benzo(a)pirenu są podwyższone. Ponadto w dniach 3-8 Październik tego roku</p> <p>, paleniska domowe prawie nie pracowały natomiast miasto było pokryte smogiem z Kronospanu .Potwierdzają to liczne zgłoszenia mieszkańców oraz zdjęcia smugi dymu, które załączam w załącznikach. Argument, że Firmy Kronospan nie emitują benzo(a)pirenu, ponieważ go nie zgłaszają uważam za błędny, tak jak nie jest zgodne z prawdą twierdzenie że z kominów leci wyłącznie para wodna ,pragnę zauważyć że podczas kontroli z WIOŚ nawet tych niezapowiedzianych kominy wydają się być wygaszone i widać tylko gorące powietrze i parę wodną która znika po kilkudziesięciu metrach, a odór jest nieodczuwalny.</p> <p>W dni gdy nie ma kontroli i wiatr wieje od wschodu, smog pokrywa całe miasto a mieszkańcy nie mogą otworzyć okien. Pragnę zauważyć, że ponad 200 MW energii jaka jest wytwarzana w firmach Kronospan w Szczecinku to równowartość 20 000 palenisk domowych (każde po 10 000kw średnio).</p> <p>Głównym źródłem energii w firmach Kronospan jest drewno w tym odpady zawierające kleje , samego pyłu ze szlifowania w roku 2008 spalono 35 536 880 kg oraz 153 000kg osadów z zakładowej oczyszczalni ścieków .Dane te są zawarte w zbiorczym zestawieniu danych o rodzajach i ilości wytwarzanych odpadów oraz sposobie ich zagospodarowania. Poddano je</p>	<p><u>Wyjaśnienie.</u></p> <p>Wykonane analizy dotyczące oddziaływania Spółek Kronospan Polska i Kronospan Szczecinek na poziom stężeń benzo(a)pirenu wykazały, iż udział pochodzącej od niniejszych spółek emisji benzo(a)pirenu w rejestrowanych stężeniach jest nieznaczny. Na potrzeby opracowania tej analizy wykorzystane zostały oficjalne dane o emisji B(a)P z emitorów Spółek Grupy Krono zawarte w ekspertyzie wykonanej dla firmy Kronospan w zakresie benzo(a)pirenu (pomiar emisji B(a)P wykonało laboratorium posiadające akredytację), a także dane z pomiarów wykonywanych przez WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli mającej miejsce w miesiącach wrzesień – październik 2009 r.</p> <p>Wykonane na podstawie wszystkich dostępnych danych pozyskanych z WIOŚ, danych Urzędu Marszałkowskiego (tj. z informacji podmiotów wnoszących opłaty za korzystanie środowiska, informacji z pozwoleń i decyzji administracyjnych), danych Starostwa Powiatowego w Szczecinku, UM Szczecinek, danych GDDKiA o natężeniu ruchu oraz danych GUS - analizy, jako główną przyczynę przekroczeń wskazały emisję powierzchniową. W związku z powyższym przyjęte w programie działania naprawcze dotyczą głównie tego źródła emisji.</p> <p>Wysokie moce energetyczne zainstalowane w zakładach grupy KRONO nie przekładają się w jednoznaczny sposób na wysokie stężenia B(a)P, kiedy zakłady przestrzegają reżimów technologicznych, gdyż zgodnie z literaturą, wskaźniki emisji B(a)P ze spalania drewna ze źródeł technologicznych są bardzo niskie (w porównaniu ze wskaźnikami emisji ze spalania paliw stałych w gospodarstwach domowych).</p> <p>Według opracowań naukowych wskaźnik emisji B(a)P ze spalania w gospodarstwach domowych paliw stałych, tj. węgiel bądź drewno jest dużo wyższy niż wskaźnik emisji pochodzący ze spalania tych paliw w procesach przemysłowych. Dla porównania wskaźnik ze spalania drewna w gospodarstwach domowych wynosi 1300 kg/Mt paliwa, a ze spalania w procesach przemysłowych – 0,07 kg/Mt paliwa.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska											
	<p>odzyskowi metoda R1, czyli spalaniu. Zaznaczam, że zakłady te nie posiadają spalarni lub współspalarni odpadów. Ponadto, cyt."organ ochrony środowiska w decyzji nie nałożył obowiązku monitoringu temperatury spalania i poziomów emisji, w związku z powyższym Spółka nie prowadzi takiego monitoringu "cytat z pisma z dnia 17. 09. 2010r z Ministerstwa Środowiska do Pana Grzegorza Schetyny. Spaliny z wyżej wymienionego spalania przesyłane są do suszarni, skąd wydostają się na zewnątrz przez emitory nie posiadające filtrów i jak twierdzili przedstawiciele firmy na spotkaniu z mieszkańcami filtrów tam nie da się zainstalować.</p> <p>Według ekspertów nie da się wyeliminować emisji benzo(a)pirenu przy spalaniu drewna w temperaturach niższych niż 1600 stopni. Według uzyskanej informacji w zakładach możliwe jest przełączenie instalacji na spalanie gazu. W czasie ostatnich kilku lat zakład zaoszczędził 35 milionów metrów sześciennych gazu rocznie i zaprzestał budować hałdę z odpadów, gaz zastąpiono odpadami drewna i drewna z klejem.</p> <p>Według Raportu o oddziaływaniu na środowisko z maja 2009 zakład emituje prawie 3 miliony kilogramów różnych trujących związków, w tym około 40 kg lotnych związków organicznych, takich jak amoniak, izo-butanol, izo-propanol formaldehyd i inne, nakłada to obowiązek monitoringu ciągłego gdyż jest przekroczona granica dopuszczalna, czyli 10 kg lotnych związków organicznych na godzinę.</p> <p>Pragnę podkreślić, że benzo(a)piren to silnie rakotwórcza substancja występująca m.in.w smole węglowej oraz w atmosferze jako produkt niecałkowitego spalania. Pragnę zwrócić uwagę na samozapalenie w jednym z kominów suszarni; pożar komina nastąpił w miesiącu wrześniu 2010. Według mojej wiedzy para wodna się nie pali a samozapaleniu w kominie mogą ulec osady które gromadzą się na ścianach komina i które są produktem</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1016 252 1400 375" rowspan="2">Rodzaj spalania</td> <td data-bbox="1400 252 1556 375">węgiel</td> <td data-bbox="1556 252 1680 375">gaz</td> <td data-bbox="1680 252 1803 375">drewno</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="1400 375 1803 526">wskaźnik kg/Mt paliwa</td> </tr> </table>	Rodzaj spalania	węgiel	gaz	drewno	wskaźnik kg/Mt paliwa						
Rodzaj spalania	węgiel	gaz		drewno									
	wskaźnik kg/Mt paliwa												
spalanie w gospodarstwach domowych	1550	4,7	1300										
spalanie w procesach przemysłowych	1,2	4,7	0,07										
<p>Źródło danych: National Atmospheric Emissions Inventory z Wielkiej Brytanii www.naei.org.uk/emissions</p>													
<p>Nawiązując do poruszanego tematu dotyczącego samozapalenia komina mającego miejsce w miesiącu wrześniu 2010 r. na terenie spółek Grupy Krono poniżej podajemy wyniki stężeń zarejestrowanych w tym okresie przez WIOŚ w Szczecinie:</p>													
<p>Dnia 07.09.2010 r. – 0,75 ng/m³ Dnia 11.09.2010 r. – 1,1 ng/m³ Dnia 12.09.2010 r. – 1,11 ng/m³ (dzień, w którym miał miejsce incydent w Kronospanie) Dnia 13.09.2010 r. – 0,64 ng/m³</p>													
<p>Zarejestrowane wyniki nie wskazują zatem, aby niniejszy incydent spowodował wzrost rejestrowanych stężeń benzo(a)pirenu.</p>													
<p>Należy również zaznaczyć, iż program ochrony powietrza powinien zawierać określenie stosowanych w strefie niezbędnych środków mających na celu osiągnięcie poziomu docelowego B(a)P, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów i dotyczą w szczególności głównych źródeł emisji. Głównym źródłem benzo(a)pirenu w powietrzu jest proces niecałkowitego spalania paliw stałych (w tym drewna), dlatego też w projekcie pozostawiono zapisy dotyczące zakazu spalania odpadów drzewnych zawierające kleje i inne substancje chemiczne.</p>													
<p>Benzo(a)piren jest rzeczywiście związany z pyłem zawieszonym PM10, jednak należy</p>													

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>niepełnego spalania.</p> <p>Ponadto ponad wszelką wątpliwość stwierdzono że głównym producentem pyłu PM10 i PM2,5 w Szczecinku są zakłady Kronospan, pyły te natomiast są niezbędnym nośnikiem dla przenoszenia się benzo(a)pirenu w powietrzu, tak więc postuluję o ograniczenie emisji pyłu zawieszonego z terenu firm Kronospan .Wyeliminowanie nośnika spowoduje zmniejszenie uciążliwości i zmniejszy szkodliwe działanie benzo(a)pirenu .</p> <p>Wnoszę również wniosek o zmianę zapisu na ostatniej stronie projektu POP, w kwestii dotyczącej zakazu spalania odpadów zawierających kleje , na zapis zakazujący spalania odpadów zawierających kleje , oraz zakaz spalania produktów i półproduktów zawierających kleje.</p> <p>Wnoszę o zobligowanie zakładów Kronospan do zmniejszenia uciążliwych dla mieszkańców emisji, objęcia zakładów Kronospan obowiązkiem monitoringu ciągłego i obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego.</p> <p>Wnoszę również o zainstalowanie jednego z urządzeń pomiarowych na wschód od zakładów Kronospan ,w terenie mało zabudowanym ,co ponad wszelką wątpliwość wskaże skąd pochodzi benzo(a)piren, jest to zalecane w tego rodzaju sytuacjach przez rozporządzenia.</p> <p>Na dzień dzisiejszy filtrami w Szczecinku są płuca mieszkańców.</p> <p>Proszę również zwrócić uwagę na gwałtowne wzrosty zanieczyszczenia powietrza w Szczecinku w ciągu ostatnich kilku lat i korelację tego faktu z ograniczeniem spalania gazu w zakładach Kronospan oraz z zaprzestaniem budowania hałdy z odpadów.</p> <p>W załącznikach przesyłam zdjęcia dymu nad Szczecinkiem jak również zdjęcia hałdy przy ulicy Leśnej gdzie firma Kronospan magazynowała odpady na terenach rolnych , co odzwierciedla w jaki sposób firma</p>	<p>pamiętać, iż pył PM10 pochodzi również ze źródeł niezwiązanych z emisją ze spalania paliw, czyli z procesów technologicznych, produkcyjnych jak również z emisji niezorganizowanej (takiej jak hałdy, składowanie, magazynowanie materiałów sypkich itp.). Oznacza to, że ze wzrostu stężeń pyłu PM10 nie musi wynikać wzrost stężeń B(a)P zawartego w pyłe.</p> <p>Wnoszony przez Pana postulat o ograniczenie emisji pyłu zawieszonego z terenu zakładów Kronospan jest już uwzględniony przez autorów programu. Kwestia ta została uregulowana zarówno poprzez działania naprawcze, a także działania, których kierunki określone zostały w rozdziale 12. Należy również zaznaczyć, iż problem zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10 w strefie powiat szczecinecki zostanie szczegółowo omówiony w opracowywanym w 2011 r. przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego programie naprawczym w zakresie pyłu zawieszonego PM10.</p> <p>W sprawie kwestii dotyczących pozwolenia zintegrowanego informujemy, iż pozwolenie zintegrowane jest nakładane na instalację (nie na zakład). Minister Środowiska w rozporządzeniu z dnia 26 lipca 2002 r. określił enumeratywnie rodzaje instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2002 r. Nr 122, poz. 1055). Zgodnie z zapisami tego rozporządzenia tylko Kronospan Chemical Szczecinek Sp. z o.o. posiada instalację podlegającą pod pozwolenia zintegrowane. Zakłady Kronospan Szczecinek Sp. z o.o. i Kronospan Polska Sp. z o.o. nie prowadzą instalacji, których wielkość zużycia surowców do produkcji zobowiązywałaby te zakłady do uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Równocześnie zakłady nie posiadają instalacji, które podlegają pod monitoring ciągły zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. nr 206, poz. 1291).</p> <p>Należy zaznaczyć, iż w uwagach poruszano również inne zanieczyszczenia emitowane przez zakłady Kronospan oraz zagadnienia nie związane z benzo(a)pirenem (benzo(a)piren jest związkem bezwonnym). Jednakże mając na uwadze fakt, że program, zgodnie z ustawą jest konstruowany dla konkretnego zanieczyszczenia powietrza, w tym przypadku B(a)P, którego poziom docelowy został przekroczony – nie jest możliwym odniesienie się w nim do kwestii związanych z innymi uciążliwościami generowanymi przez Spółki Grupy Krono. Kwestie te są natomiast przedmiotem prowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego odrębnych postępowań administracyjnych.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>podchodzi do ochrony środowiska i jak wyglądają najlepsze dostępne techniki BAT . Załączam również kopię artykułu z tygodnika Temat i uwagi do tego artykułu.</p>	
18.	<p>Jako mieszkańcy urodzeni w Szczecinku kategorycznie sprzeciwiamy się przyjęciu POP w obecnej formie. W naszej opinii program został opracowany na podstawie niewiarygodnych badań, a wnioski wskazujące na sezon grzewczy oraz grilowanie mieszkańców jako główne źródła zanieczyszczenia powietrza nad miastem są skandaliczne. Według opinii ekspertów taki program powinien być przygotowany na podstawie zsumowanych wyników co najmniej kilku niezapowiedzianych kontroli wszystkich emitorów zakładów przemysłowych w rejonie (czytaj: KRONO).</p>	<p>Wyjaśnienie. Program ochrony powietrza sporządzany jest na podstawie danych emisyjnych i meteorologicznych z roku, w którym pierwszy raz wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego bądź docelowego chociaż jednej substancji w powietrzu. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221 §6 pkt. 7), bazy emisji dla strefy powiat szczecinecki (powierzchniowe, punktowe, komunikacyjnej) zostały opracowane na podstawie analizy następujących dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, - wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska, - danych znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, - raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, - polityk, strategii, planów i programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, - opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza. <p>Wykonane na podstawie powyższych danych pozyskanych z WIOŚ, danych Urzędu Marszałkowskiego (tj. z informacji podmiotów wnoszących opłaty za korzystanie środowiska, informacji z pozwoleń i decyzji administracyjnych), danych Starostwa Powiatowego w Szczecinku, UM Szczecinek, danych GDDKiA o natężeniu ruchu oraz danych GUS - analizy, jako główną przyczynę przekroczeń wskazały emisję powierzchniową. W związku z powyższym przyjęte w programie działania naprawcze dotyczą głównie tego źródła emisji.</p>
Burmistrz Miasta Szczecinek		
19.	<p>W związku z tym, że w obszarze przekroczeń, szczególnie w centrum miasta zlokalizowanych jest w zabudowie wielorodzinnej wiele lokali usługowych zaopatrywanych ciepło z indywidualnych źródeł, z których emisja może mieć wpływ na emisję powierzchniową – wydaje się zasadnym, aby poszerzyć definicję emisji powierzchniowej podaną na str. 32 o niską emisję</p>	<p>Uwaga została uwzględniona</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>pochodzącą ze źródeł zlokalizowanych w lokalach usługowych towarzyszących budownictwu mieszkaniowemu.</p> <p>Jednocześnie w/w lokale usługowe należy włączyć do programu ograniczania niskiej emisji aby podmioty gospodarcze prowadzące usługi w tych lokalach mogły ubiegać się o środki finansowe – co wymaga zweryfikowania w tym zakresie m.in. pkt. 1 i 2 w tabeli nr 17 na str. 79, pkt. 11.2 na str. 83.</p>	
20.	<p>Na str. 93 w rozdziale 12 – Kierunki działań w celu przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie emisji benzo(a)pirenu</p> <ul style="list-style-type: none"> - w pkt. 1 lit. a – po wyrazach dla osób fizycznych dopisać „i podmiotów gospodarczych prowadzących usługi towarzyszące budownictwu mieszkaniowemu”, - w pkt. 1 lit. e tiret drugi – po wyrazie „mieszkań” należy dopisać „i lokali usługowych towarzyszących budownictwu mieszkaniowemu”. 	Uwaga została uwzględniona
21.	<p>W tabeli nr 17 na str. 82 w pkt. 8 i 9 w kolumnie sposób działania należy wykreślić wyrazy „dla nowopowstających zakładów”.</p> <p>Zapis ten dodano w stosunku do wersji omawianej na posiedzeniu Komisji Gospodarki, Infrastruktury i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 7 września 2010 r. Wprowadzenie ograniczenia emisji punktowej ze spalania paliw poprzez wprowadzenie nowoczesnych technik spalania paliw, stosowanie wysokosprawnych urządzeń czy też wprowadzenie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku wyłącznie „dla nowopowstających zakładów” jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisem mniej korzystnym dla uzyskania pożądanych efektów ekologicznych, - jest nie spójne m.in. z zapisem określonym na str. 94 pkt. 2 lit. b, - wyklucza możliwość ubiegania się istniejącym zakładom na modernizację instalacji istniejącej czy też realizację 	<p>Wyjaśnienie.</p> <p>Ustalono, iż zapisy punktów 8 i 9 w tabeli nr 17 (str. 82) otrzymają brzmienie:</p> <p>Punkt 8 – „Wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw pozwalających na racjonalne wykorzystywanie energii oraz stosowanie wysokosprawnych urządzeń odpylających dla modernizowanych i nowopowstających instalacji”.</p> <p>Punkt 9 – Wprowadzanie nowoczesnych technologii, przyjaznych środowisku w modernizowanych i nowopowstających instalacjach”.</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	<p>nowej instalacji na terenie istniejącego zakładu, - wyklucza możliwość wprowadzania ograniczeń wynikających z POP dla instalacji istniejących, dla których będzie konieczna zmiana decyzji na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza lub decyzja straciła swoją ważność z uwagi na termin w niej ustalony.</p>	
22.	<p>W tabeli nr 17 na str. 82 dodać po pkt. 9 pkt. 10 – działanie – „ograniczenie emisji punktowej ze spalania paliw”; sposób działania: „kontrola prawidłowości procesu spalania np. poprzez nałożenie obowiązku wykonywania przeglądów ekologicznych odpowiednich instalacji”; lokalizacja działań – Powiat Szczecinecki; jednostka realizująca: „Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego”.</p>	<p>Wyjaśnienie. Należy zaznaczyć, iż nałożenie obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego (art. 237 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska) następuje w drodze fakultatywnej decyzji organu ochrony środowiska, czyli w warunkach tzw. uznania administracyjnego. Wystarczy, zatem istnienie „okoliczności wskazujących na możliwość”, a więc tylko podejrzenie szkodliwego oddziaływania. Jednak nałożenie obowiązku, o którym mowa w art. 237 ustawy musi służyć realizacji określonych celów, wynikających w tym przypadku z ratio legis ustawy. Ustawodawca nie określił wprost realizacji, jakich celów ma służyć obowiązek nakładany przez organ środowiska w drodze decyzji opartej na art. 237 ustawy. Przegląd ekologiczny, będący w istocie specjalistyczną ekspertyzą, jednocześnie, jak wskazuje się w piśmiennictwie, przenosi obowiązek ustalenia stanu faktycznego na stronę postępowania i dlatego organ <i>administracji powinien pamiętać, że jest to wyjątek od reguły</i>. Decyzja o nałożeniu obowiązku art. 237 ustawy nie może również stanowić sankcji dla podmiotu prowadzącego instalację, za przekraczanie norm ochrony środowiska, czy też niedostarczenie w żądanym przez organ terminie wyników badań czy pomiarów.</p> <p>Mówiąc o celach, jakim służyć ma nałożenie obowiązku wynikającego z art. 237 ustawy Poś wskazać należy przede wszystkim na postępowanie zmierzające do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (art. 135 ustawy), postępowaniu w sprawie wydania tzw. decyzji naprawczej (art. 362 ustawy) oraz postępowaniu mającym na celu ustalenie programu dostosowawczego (art. 426 ust. 4 pkt 2 ustawy), przy czym w tym ostatnim przypadku przegląd sporządzany jest z własnej inicjatywy podmiotu prowadzącego instalację (por. wyrok z dnia 7 lipca 2009 r. Wojewódzkiego sądu administracyjnego w Krakowie, II SA/Kr 670/09, LEX nr 553104).</p> <p>Reasumując przegląd ekologiczny stanowi narzędzie doraźne, które może być wykorzystane przez organ ochrony środowiska w przypadku, gdy osiągnięcie celu, jakim jest udowodnienie negatywnego oddziaływania na środowisko, jest niemożliwe przy użyciu innych środków dowodowych. <i>Nie jest to zatem instrument, który może być nakładany na podmioty korzystające ze środowiska w sposób cykliczny, co wprost wynika z przepisów prawa.</i></p> <p>Biorąc powyższe pod uwagę, wprowadzenie do projektu Programu Państwa sugestii nie jest</p>

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
		możliwe. Ponadto działanie zamieszczone w pozycji 5 tabeli nr 17 (str. 81) daje możliwość kontrolowania dotrzymywania przez zakłady zapisów wydanych decyzji administracyjnych, pozwoleń oraz przepisów ochrony środowiska, a więc także możliwość kontrolowania prawidłowości prowadzonych w zakładach procesów spalania.
23.	<p>W związku z tym, że na podstawie rozdziału 12- Kierunki działań w celu przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie emisji benzo(a)pirenu w pkt. 1 lit. e – wskazano uwzględnianie w ramach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planach miejscowych a także w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego (str. 94 pkt. 1 lit. f) – zapisów „nie dopuszczania obsługi nowych budynków z kotłowni na paliwo stałe w obszarze przekroczeń” – granice obszaru przekroczeń powinny być określone precyzyjnie.</p> <p>Podane granice obszaru przekroczeń na schemacie (str. 72) są bardzo nieczytelne co utrudni wykonanie obowiązków zapisanych w POP zarówno w obszarze sprawozdawczości jak i w ustaleniach zakazów przewidzianych w POP.</p> <p>Zaproponowany słowny opis granic obszaru ograniczeń na str. 72 jest nieadekwatny do mapy przedstawionej na rysunku powyżej.</p> <p>Proponuje się następujący zapis: Obszar ograniczony jest: ulicą Kołobrzeską, zachodnią granicą os. Zachód III, linią brzegową Jeziora Przesiecko, ul. Słoneczną, torami kolejowymi PKP, południową granicą cmentarza Komunalnego, ul. Cieślaka, ul. Lipową, ul. Szafera, ul. 1 Maja, ul. Wiatraczną i ul. Koszalińską.</p>	Uwaga została uwzględniona
Starosta Szczecinecki		
24.	definicja emisji powierzchniowej, niskiej emisji i emisji punktowej winna być jednolita w całym dokumencie – str. 3 (wyjaśnienie skrótów) i str. 32 (druga grupa odnośników). Problematiczne jest zakwalifikowanie emisji ze źródeł indywidualnych pochodzącej od tzw. podmiotów świadczących drobne	Uwaga została uwzględniona

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
	usługi np. sklepów, zakładów gastronomicznych itp. prowadzących swą działalność w obszarze przekroczeń zlokalizowanych wśród zabudowy mieszkaniowej, która nie wchodzi w skład definicji na str. 32 (ani w powierzchniowej ani w punktowej). Zgodnie z założeniami <i>Programu ograniczenia niskiej emisji (PONE)</i> zapisanymi na str. 83 oraz w pkt. 1 i 2 tabeli 17 na str. 79 – pomoc finansowa będzie mogła być udzielana wyłącznie osobom fizycznym bez możliwości wsparcia ww. podmiotów	
25.	wg zapisów w tabeli 17, Program PONE będzie mógł być realizowany wyłącznie w obszarze przekroczeń, co nie jest spójne z rysunkiem 45. Proponuję użyć zapisu spójnego z zapisem na str. 93 w rozdziale <i>Kierunki działań (...)</i> w pkt 1 lit. a (...) <u>szczególnie</u> w obszarze przekroczeń;	Uwaga została uwzględniona
26.	zgodnie z zawartym na str. 72 opisem obszar przekroczeń poziomu docelowego B(a)P „objął praktycznie cały teren zabudowany miasta” oraz „(...) ograniczony jest następującymi ulicami: Kołobrzeską, Wiatraczną, Narutowicza, Szafera, Winniczną, Cieślaka, Kwiatową, Piłską, Chojnicką, oraz linia brzegową Jeziora Trzesiecko”. Przy tak sformułowanym zapisie (oraz niejednoznacznym oznaczeniu obszaru na rysunku 44) niewiadomo czy zabudowę po zewnętrznej stronie ww. ulic można objąć np. Programem ograniczania niskiej emisji oraz jak traktować ulicę Piłską czy Kołobrzeską, którą obszar przecina. W związku z powyższy wskazane byłoby sporządzenie szczegółowej mapy lub dokładnego opisu granicy przedmiotowego obszaru;	Uwaga została uwzględniona
27.	stanowisko pomiarowe w Szczecinku przy ul. Artyleryjskiej zlokalizowane jest na terenie Zespołu Szkół nr 3 (str. 10);	Uwaga została uwzględniona

Lp.	Treść uwagi (wniosku)	Komentarz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska
28.	na str. 89 do wskaźników przy emisji punktowej w pkt 1 lit. a i lit. i na końcu należało by dodać przy drewnie następujący zapis (...) <i>w tym odpadami drzewnymi jak również pyłem drzewnym.</i>	<u>Wyjaśnienie.</u> zapisy dotyczące wskaźników określonych dla emisji punktowej (str. 89) w punkcie 1a i 1i zostaną rozszerzone o zwrot „...w tym odpadami z przetwórstwa drewna”.